

CEL STRATEGICZNY:

I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

Cel operacyjny: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców miasta.

Zadanie: Dostarczanie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej.

W 2008 r. kryterium dochodowe ustalone dla celów pomocy społecznej na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.07.2006 r. w sprawie zweryfikowania kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wynosiło:

- na osobę samotnie gospodarującą – **477 zł**
- na osobę w rodzinie – **351 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, w ramach swojej działalności statutowej, udzielał pomocy rodzinom i osobom samotnie gospodarującym, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej.

Tabela 1. Udzielone świadczenia – zadania własne gminy

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki okresowe	4 465	9 330	5 414 076
2.	Usługi opiekuńcze	325	327	1 571 078
3.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	11	24	11 800
4.	Sprawienie pogrzebu, w tym:	25	27	36 628
	- dla osób bezdomnych	2	2	2 819
5.	Inne zasiłki celowe i w naturze, w tym	5 836	12 377	3 109 646
	- zasiłki specjalne celowe	933	2 027	368 823

Zasiłki okresowe są świadczeniami pieniężnymi należącymi do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym. Gmina otrzymuje dotację na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe do minimalnej wysokości zasiłku, która na rok 2008 została określona następująco:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej było to **50 % różnicy** między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku rodziny było to **50 % różnicy** między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Tabela 2. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminy

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki stałe, w tym:	1 270	1 549	4 676 574
	- osoba samotnie gospodarująca	1 104	1 104	4 317 294
	- osoba pozostająca w rodzinie	166	445	359 280
2.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywnościową lub ekologiczną	0	0	0
3.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	30	37	228 977

Tabela 3. Udzielone świadczenia – zadania z zakresu administracji rządowej

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Pomoc dla uchodźców, w tym:	82	195	659 444
	- świadczenia pieniężne na utrzymanie	82	195	621 364
	- wydatki związane z nauką języka polskiego	75	181	38 080

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie objęli pracą socjalną 10 213 rodzin. Udzielali porad specjalistycznych i prawnych osobom korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej oraz tym, które się o taką

poradę zwróciły w związku z trudną sytuacją rodzinną lub materialną. Ponadto osoby potrzebujące były kierowane do organizacji pozarządowych (m.in.: Caritas, PKPS, „Eleos”, PCK).

W 2008 r. Miasto Białystok przyznało dotacje na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – *Pomoc rzeczowa i żywnościowa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych:*

- Stowarzyszeniu Penitencjarnemu „Patronat” - 35 000 zł,
- Polskiemu Związkowi Niewidomych - 6 400 zł,
- Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej - 26 000 zł,
- Stowarzyszeniu Bank Żywności - 16 000 zł.

Z kolei w wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Wsparcie najuboższych mieszkańców Białegostoku*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza” - 2 500 zł,
- „Eleos” Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej - 4 000 zł,
- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej - 5 000 zł,
- Stowarzyszenie Czcieli Miłosierdzia Bożego Archidiecezji Białostockiej - 4 500 zł,
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” - 9 000 zł.

Zadanie: Zapewnienie posiłku osobom starszym, ubogim.

- W roku 2008 MOPR zapewnił posiłki 3 988 osobom, zaś 11 131 osobom przyznał zasiłki celowe na żywność w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wydał 92 522 posiłki; 39 osobom obłożnie chorym posiłki były dowożone do domów.

Zadanie: Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich:

posiłków w szkołach i przedszkolach

W 2008 roku programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objętych było 141 placówek, w tym: 80 szkół, 55 przedszkoli, 5 żłobków oraz Dzienny Dom Pomocy Społecznej. W ramach tego programu sfinansowano posiłki w szkołach i przedszkolach dla 3 395 dzieci.

dofinansowanie do zakupu przyborów szkolnych

Dofinansowaniem do zakupu podręczników szkolnych objęto dzieci rozpoczynające obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, naukę w klasach I-III szkoły podstawowej i w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia. Dofinansowano zakup podręczników dla 675 dzieci i uczniów, z tego 144 dzieci realizujących roczne przygotowanie przedszkolne, 195 uczniów klas I, 171 uczniów klas II, 165 uczniów klas III. Wydatkowano kwotę 83 772, 13 zł.

wspieranie i dofinansowanie wypoczynku dzieci z rodzin o niskich dochodach oraz niewydolnych wychowawczo

- Z inicjatywy MOPR, we współpracy ze Stowarzyszeniem „Droga”, w 2008 r. zorganizowano wypoczynek wakacyjny z terapią dla dzieci i rodzin w Ośrodku Stowarzyszenia „Droga” w Jastarni, w którym uczestniczyło 11 rodzin zastępczych oraz część rodziców biologicznych (ogółem wyjechało 37 osób). MOPR objął dofinansowaniem w formie zasiłku celowego 2 rodziny na łączną kwotę 750 zł.
- W 2008 roku Departament Edukacji, Kultury i Sportu we współpracy ze szkołami z terenu miasta zorganizował wypoczynek dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji letnich.
 - W akcji „Zima” wzięło udział 5 014 uczestników, w tym:
 - w akcji „forma otwarta” – 2 869 uczestników,
 - w zimowiskach organizowanych na terenie miasta Białegostoku – 1 268 uczestników,
 - w formach wyjazdowych – 877 uczestników.Na dofinansowanie wypoczynku zimowego przekazano łącznie 97 004 zł, w tym:
 - placówkom oświatowo - wychowawczym – 37 366 zł,
 - podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych – 59 638 zł.
 - W akcji „Lato” wzięło udział łącznie 4 799 uczestników, w tym:
 - w akcji „forma otwarta” – 386 uczestników,
 - w półkoloniach organizowanych na terenie miasta Białegostoku - 513 uczestników,
 - w formach wyjazdowych – 3 900 uczestników.Na dofinansowanie wypoczynku letniego przekazano łącznie 309 148,09 zł, w tym:
 - placówkom oświatowo – wychowawczym – 140 462,52 zł,

- podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych – 168 685,57 zł.

Łączne dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej w 2008 roku wyniosło 406 152,09 zł, w tym na dotacje dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych – 228 323,57 zł.

Dzieci objęte opieką Placówki Wsparcia Dziennego WPOW „Jedynka” nieodpłatnie wyjeżdżały na wakacje oraz ferie zimowe. Wyjazdy były finansowane z pieniędzy uzyskanych z darowizn i nawiązek zasądzonych przez sąd.

▪ stypendia socjalne

Stypendia szkolne w 2008 r. przyznane zostały w formach: całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą oraz pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

Stypendium szkolne na rok szkolny 2007/2008 w okresie 01.01.2008 r. do 30.06.2008 r. przyznane zostało 2 714 uczniom zamieszkałym na terenie Miasta Białegostoku. Najwyższa miesięczna wysokość stypendium wynosiła 128 zł, najniższa 52 zł.

Stypendium szkolne na rok szkolny 2008/2009 w okresie 01.09.2008 r. do 31.12.2008 r. przyznane zostało 1 954 uczniom zamieszkałym na terenie Miasta Białegostoku. Najwyższa miesięczna wysokość stypendium wynosiła 128 zł, najniższa 77 zł.

Na realizację stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym w 2008 roku wydatkowano kwotę 2 337 151,60 zł.

Zadanie: Wspieranie rodziny poprzez realizację systemu świadczeń rodzinnych.

Tabela 4. Świadczenia rodzinne wypłacone w okresie styczeń - grudzień 2008 r.

L.P.	Wyszczególnienie	Wydatki I-XII.2008 (w zł)	Liczba przyznanych świadczeń I-XII.2008
1.	Zasiłki rodzinne	13 182 801	218 027
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych , w tym z tytułu: /wiersz 2.1+2.2+2.3+2.4 +2.5+2.6+2.7+2.8/	10 173 947	66 293
2.1.	urodzenia dziecka	1 252 000	1 252
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	3 098 037	7 950
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	5 507	16
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	2 012 923	11 651
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego /w. 2.5.1 + 2.5.2/	791 960	10 292
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	93 355	1 559
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	698 604	8 733
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	1 072 300	10 723
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: /w. 2.7.1 + 2.7.2/	40 180	646
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	17 730	197
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła	22 450	449
2.8.	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 901 040	23 763
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	23 356 748	284 320
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 086 354	46 319
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 480 815	3 560
6.	Świadczenia opiekuńcze (w.4+w.5)	8 567 169	49 879
7.	Razem (w. 3 + w. 6)	31 923 917	334 199
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 093 607	3 094
9.	Razem (w.7 + w.8)	35 017 524	337 293

Do Działu Świadczeń Rodzinnych w 2008 r. zgłosiło się **16 605 wnioskodawców** ubiegających się o świadczenia rodzinne, w tym z wnioskiem o:

- zasiłki rodzinne – 12 646 osób,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – 2 087 osób,
- zaliczkę alimentacyjną – 221 osób,
- fundusz alimentacyjny – 1 651 osób.

Z tytułu zaliczki alimentacyjnej wypłacono 20 716 świadczeń na kwotę 4 683 405,55 zł.

Z funduszu alimentacyjnego wypłacono 6 422 świadczenia na kwotę 1 857 815 zł.

W roku 2008 w Dziale Świadczeń Rodzinnych wydano 21 375 decyzji.

Dział Świadczeń Rodzinnych zgodnie z uchwałą Nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30.05.2005 r. w okresie styczeń-czerwiec 2008 wypłacił podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka (Dz.Urz. Woj. Podlaskiego Nr 139, poz. 1642 z późn. zm.). Przyznano 1 466 świadczeń (1 234 rodzinom) na kwotę 626 000 zł.

Wyrokiem z dnia 18 lipca 2008 r. (Dz. U. Nr 138, poz. 872) Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z Konstytucją RP art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych w zakresie, w jakim uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego obciążonej obowiązkiem alimentacyjnym osobie zdolnej do pracy, niezatrudnionej ze względu na konieczność sprawowania opieki nad innym niż dziecko niepełnosprawnym członkiem rodziny. W związku z powyższym wypłacono 2 rodzinom 6 świadczeń na kwotę 2 170 zł w okresie VII-XII.2008 r.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego Dział Świadczeń Rodzinnych na podstawie decyzji Marszałka Województwa wypłacił w okresie styczeń – grudzień 2008 r. 88 świadczeń rodzinnych na kwotę 13 342 zł.

Cel operacyjny: Tworzenie bazy lokalowej dla ludzi będących w trudnej sytuacji mieszkaniowej.

Zadanie: *Rozwój i wspieranie wariantowego programu mieszkaniowego adresowanego do rodzin o zróżnicowanych zasobach finansowych.*

- Na liście osób uprawnionych do wynajęcia lokalu mieszkalnego z zasobu Gminy Białystok umieszczono 4 osoby bezdomne, z których 3 otrzymały mieszkania.
- Dokonano zamiany lokalu socjalnego na lokal mieszkalny osobie niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim i jednej zamiany lokalu mieszkalnego osobie niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim.
- Wdrożono program pomocy osobom i rodzinom zagrożonym eksmisją, adresowany do najuboższych, którzy ze względu na trudną sytuację materialną będącą następstwem utraty pracy, przewlekłej choroby czy też innych zdarzeń losowych zaprzestali przez jakiś czas płacenia czynszu, wskutek czego popadli w zadłużenie, z którego bez pomocy nie są w stanie wyjść. Pomoc tym osobom polega na ułatwieniu spłaty zadłużenia poprzez rozłożenie na raty lub częściowe umorzenie długu. Od momentu wejścia w życie programu:
 - przyjęto 414 wniosków o przystąpienie do programu,
 - podpisano 187 porozumień,
 - 13 osób zrezygnowało z przystąpienia do programu,
 - 6 wniosków rozpatrzono negatywnie.
- W okresie styczeń – grudzień 2008 r. sześciu usamodzielnianych wychowanków zamieszkiwało w dwóch mieszkaniach chronionych prowadzonych przez MOPR. Jedno z mieszkań chronionych, zostało wyposażone z funduszy pozyskanych z dotacji budżetu państwa w wysokości 20 000 zł przy wkładzie własnym MOPR w wysokości 12 000 zł. W 2008 roku Prezydent Miasta Białegostoku przekazał Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie z zasobów ZMK do dyspozycji trzecie mieszkanie, z przeznaczeniem na utworzenie mieszkania chronionego.

Cel operacyjny: Zapobieganie degradacji ekonomicznej i społecznej osób i rodzin bezdomnych.

Zadanie: *Wspieranie programów umożliwiających tworzenie i funkcjonowanie placówek udzielających schronienia osobom bezdomnym.*

Na terenie Białegostoku działają 2 organizacje pozarządowe dofinansowywane z budżetu Miasta, które prowadzą ośrodki pobytu całodobowego dla osób bezdomnych:

- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej zapewniające 140 miejsc,

- Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat” zapewniające 23 miejsca dla bezdomnych mężczyzn opuszczających zakłady karne.

W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Zapewnienie osobom bezdomnym miejsca całodobowego schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania*, Miasto Białystok przyznało dotację „Caritas” Archidiecezji Białostockiej w wys. 50 000 zł.

W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Wspieranie działań pomocowych na rzecz osób bezdomnych poprzez zapewnienie: schronienia, miejsc noclegowych oraz wyżywienia, usług higieniczno-sanitarnych i czystej odzieży, specjalistycznej pomocy poradniczej, pomocy medycznej, działań profilaktycznych w środowisku osób zagrożonych bezdomnością* Miasto Białystok przyznało dotację „Caritas” Archidiecezji Białostockiej w wys. 307 500 zł.

W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Zapewnienie posiłku oraz ubrania osobom tego pozbawionym oraz pracy socjalnej poprzez: realizację działań o charakterze pomocowym i aktywizującym nakierowanych na przywrócenie aktywności społeczno-zawodowej osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- „Eleos” Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej - 67 000 zł,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej - 33 000 zł.

Cel operacyjny: Ochrona bezpieczeństwa socjalnego niepełnosprawnych mieszkańców miasta.

Zadanie: Wspieranie programów pomocowych na rzecz ochrony standardu życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usuwania barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dofinansowywał w 2008 r.:
 - uczestnictwo osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - organizację działalności z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
 - rehabilitację dzieci i młodzieży,
 - działalność warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 5. Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków w 2008 r. w ramach realizacji ww zadań.

NIEPEŁNOSPRAWNE OSOBY DOROSŁE		Liczba wniosków*	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne		48	45	82 257
Bariery w komunikowaniu się		151	126	244 134
Bariery architektoniczne		78	29	130 195
Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	1 186	976	673 189
	Dzieci	174	171	192 342
Sport, kultura, rekreacja i turystyka		38	38	150 001
Warsztaty terapii zajęciowej				1 561 021
		1 675	1 385	
			suma:	3 033 139

* nie dotyczy uczestników wtz

REHABILITACJA DZIECI I MŁODZIEŻY		Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne		1	1	2 880
Bariery w komunikowaniu się		26	23	54 240
Bariery architektoniczne		11	9	64 714
Sport, kultura, rekreacja i turystyka		6	6	3 366
suma:		44	39	125 200

* nie dotyczy uczestników WTZ

- W ramach projektu „Białystok - Miasto bez barier” ogłoszono konkurs pn. „Miejsce przyjazne osobom niepełnosprawnym”. Do konkursu zgłosiło się jedenastu właścicieli, zarządców obiektów użytkowych usytuowanych na terenie miasta Białegostoku. W zgłoszonych do konkursu obiektach zostały przeprowadzone przez członków Miejskiej Komisji ds. Likwidacji Barier Architektonicznych (powołanej Zarządzeniem Wewnętrznym Nr 60/07 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 31 lipca 2007 r. celem wyznaczania kierunków działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych) oględziny, które wyłoniły 10 obiektów zasługujących na miano miejsca przyjaznego osobom niepełnosprawnym;
- W dniu 19 maja 2008 r. odbyła się zorganizowana przez Departament Spraw Społecznych konferencja „Białystok Miasto przyjazne osobom niepełnosprawnym”. Konferencja poruszała problematykę barier architektonicznych i funkcjonalnych oraz możliwości poprawy jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Miasta. Podczas uroczystej gali wręczone zostały wyróżnienia - statuetki miejsc przyjaznych osobom niepełnosprawnym;
- Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji pozyskano informatory zawierające treści dotyczące rozwiązań i ich zastosowań w przystosowaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych. Informator był rozdawany m.in. podczas konferencji w dn. 19.05.2008 r. ;
- W dniu 12 czerwca 2008 r. po raz drugi przeprowadzono egzamin na Psa Pracującego. Egzamin połączony był z akcją promocyjną skierowaną do mieszkańców miasta. Wolontariusze roznosili ulotki informacyjne i naklejki z wizerunkiem Psa Pracującego zachęcając do uczestnictwa w akcji. Organizatorem powyższych działań był Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku wraz z Klubem Sportów Psych ALPI;
- We wrześniu 2008 r. uruchomiono Program Asystent Osoby Niepełnosprawnej, skierowany do mieszkańców miasta posiadających orzeczenie o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności. Dzięki pomocy asystentów wiele osób po raz pierwszy od lat mogło opuścić mieszkanie, zobaczyć park, udać się do lekarza czy na zakupy. W roku bieżącym Program został rozszerzony o osoby niepełnosprawne intelektualnie;
- 16 września 2008 r. ruszyła V edycja ogólnopolskiej Kampanii Parkingowej - "Czy naprawdę chciałbyś być na naszym miejscu?" organizowana przez Miasto Białystok wraz ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji.

Zadanie: Wspieranie osób niepełnosprawnych w zakresie zaopatrzenia w środki ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowywał w 2008 r. zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i środki ortopedyczne.

Tabela 6. Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków w 2008 r. w ramach realizacji ww zadań.

NIEPEŁNOSPRAWNE OSOBY DOROSŁE	Liczba wniosków*	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 458	1 458	1 085 652
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	63	47	35 623
Sprzęt rehabilitacyjny – jednostki	1	1	1 346
	1 522	1 506	
		suma:	1 122 621

REHABILITACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	170	168	177 253
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	39	36	52 511
Sprzęt rehabilitacyjny – jednostki	1	1	7 493
suma:	210	205	237 257

Zadanie: Rozwój usług opiekuńczych, w szczególności specjalistycznych.

- MOPR w ramach zapewnienia opieki osobom chorym, niepełnosprawnym, które z powodu wieku wymagają pomocy innych osób, podejmował współpracę z organizacjami świadczącymi pomoc o charakterze usług opiekuńczych, w zakresie opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi, tj.: PCK, „Caritas”, PKPS. 327 osobom przyznano decyzją świadczenia w postaci usług opiekuńczych oraz 30 osobom przyznano decyzją

świadczenia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.

- W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Świadczenie na terenie Miasta Białystok na rzecz mieszkańców Białegostoku usług opiekuńczych*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:
 - Polski Komitet Pomocy Społecznej - 701 744,25 zł,
 - Podlaski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża - 758 478,90 zł,
 - „Caritas” Archidiecezji Białostockiej - 110 856 zł.

W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Świadczenie na terenie Miasta Białystok na rzecz mieszkańców Białegostoku specjalistycznych usług opiekuńczych*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej - 140 937,44 zł,
- Podlaski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża - 88 039,36 zł.
- W 2008 r. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 świadczył specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z chorobą Alzheimera w zakresie: potrzeb bytowych (zapewnienie miejsca przebywania w godzinach: 7.00 – 17.00, zapewnienie wyżywienia: 2 posiłki dziennie – śniadanie i obiad), potrzeb zdrowotnych (zapewnienie opieki lekarskiej i pielęgniarskiej), potrzeb opiekuńczych i wspomagających (udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, udział w terapii zajęciowej, podnoszenie sprawności i aktywności).

Zadanie: Poradnictwo prawne, socjalne służące osobom niepełnosprawnym.

W roku 2008 w ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin pracownicy MOPR udzielili 438 porad socjalnych, między innymi dotyczących ulg i uprawnień przysługujących niepełnosprawnym oraz dostępnych form rehabilitacji i pomocy społecznej. Osoby te zostały skontaktowane ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach pracy socjalnej działały grupy wsparcia i grupy samopomocowe, z którymi współpracował oraz koordynował ich działania Zespół Pracowników Socjalnych MOPR Nr 9. Grupy te podejmowały działania skierowane na usamodzielnienie osób niepełnosprawnych oraz wyprowadzanie ich z kręgu pomocy społecznej.

Ponadto 223 osoby niepełnosprawne, w tym 166 z powiatu grodzkiego, skorzystały z poradnictwa zawodowego prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy, które miało na celu pomoc osobom niepełnosprawnym w podjęciu decyzji odnośnie wyboru odpowiedniego zawodu.

Cel operacyjny: Wspieranie działań na rzecz integracji mniejszości romskiej.

Zadanie: Poprawa sytuacji bytowej rodzin romskich.

W 2008 r. w ramach wspierania działań na rzecz integracji mniejszości romskiej MOPR kontynuował realizację rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej. Program swoim zasięgiem objął 2 obszary działań tj.:

- I. Gospodarka mieszkaniowa – 11 rodzin romskich otrzymało dofinansowanie na zakup materiałów remontowo-budowlanych, sprzętów gospodarstwa domowego. Wydatkowano 14 011,60 zł, w tym z dotacji budżetu państwa 11 998 zł.
- II. Oświata i wychowanie:
 - zakupiono bilety komunikacji miejskiej dla 15 dzieci dojeżdżających do szkół (dotacja z MSWiA),
 - dofinansowano kursy językowe 9 dzieciom romskim (dotacja z MSWiA),
 - zakupiono podręczniki i przybory szkolne 24 dzieciom romskim (dotacja z MEN).Szkoły z terenu miasta Białegostoku organizowały dodatkowe zajęcia edukacyjne uczniom pochodzenia romskiego, w szczególności zespoły korekcyjno-kompensacyjne, gimnastykę korekcyjną, koło komputerowe, SKS, zajęcia rekreacyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, terapię pedagogiczną.

Cel operacyjny: Podejmowanie działań na rzecz integracji uchodźców.

Zadanie: Pomoc finansowa i rzeczowa uchodźcom ze statusem uchodźcy i osobom z pobytym tolerowanym.

Tabela 7. Pomoc uchodźcom udzielona w roku 2008 przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla uchodźców, w tym:	82	195	659 444
- świadczenia pieniężne na utrzymanie	82	195	621 364
- wydatki związane z nauką języka polskiego	75	181	38 080

Pracownicy MOPR w zakresie działań na rzecz integracji uchodźców ściśle współpracowali ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi m.in.: Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia „Eleos”, Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom „Caritas”, Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok - Eindhoven, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”. W/w organizacje udzielały pomocy żywnościowej, a także pomocy w poszukiwaniu mieszkań do wynajęcia. Zacieśniono współpracę i wymianę informacji z Ośrodkiem dla Cudzoziemców „Iga”, „Budowlani”, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, Podlaskim Oddziałem Straży Granicznej. Podejmowano działania mające na celu m. in.: aktywizację zawodową cudzoziemców i zwiększenie ich szans na rynku pracy poprzez naukę języka polskiego (Fundacja Edukacji i Twórczości w Białymstoku), korzystanie z porad lekarskich (z tłumaczem w osobie pracownika socjalnego), skierowanie cudzoziemców do prac społecznie użytecznych, organizowanie poradnictwa zawodowego itp. W ramach pracy socjalnej udzielano pomocy przy załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach przy wypełnianiu dokumentów, pomocy w czynnościach proceduralnych dotyczących uzyskania właściwej dokumentacji, a także w uzyskaniu statusu osoby bezrobotnej, numeru PESEL, wsparcia rzeczowego, rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy, zgłaszano do ubezpieczenia zdrowotnego itp.

Cel operacyjny: Promocja zdrowia i rozwój systemu ratownictwa.

Zadanie: *Inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki prozdrowotnej.*

Rada Miejska Białegostoku przyjęła:

- uchwałą Nr XXII/230/07 z dnia 17 grudnia 2007 r. „Miejski program promocji zdrowia i profilaktyki na 2008 r.”,
- uchwałą Nr XVIII/188/07 z dnia 29 października 2007 r. „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2008 r.”

Cel operacyjny: Wdrażanie programów promocji zdrowia.

Zadanie: *Tworzenie warunków do zapewnienia podstawowej opieki zdrowotnej.*

W ramach tworzenia warunków do zapewnienia podstawowej opieki zdrowotnej Departament Inwestycji Urzędu Miejskiego zrealizował zadanie polegające na rozbudowie Samodzielnego Szpitala Miejskiego im. PCK przy ul. Sienkiewicza 79 oraz termomodernizację już istniejących budynków. W 2008 r. łącznie na ten cel wydatkowano kwotę 4 204 805 zł.

Zadanie: *Realizacja programów promocji zdrowia i profilaktyki I-rzędowej w środowisku nauczania i środowisku lokalnym.*

Departament Spraw Społecznych we współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz ochrony zdrowia (m.in. Szpitalem Miejskim im. PCK, Lekarską Specjalistyczną spółdzielnią Pracy „Eskulap”, psychologami) realizował następujące działania:

- Program Profilaktyki Chorób Nowotworowych u Kobiet:
 - zakup badań usg piersi,
 - zakup badań mammograficznych dla kobiet w wieku 40 – 49 lat,
 - w szkołach ponadgimnazjalnych realizowany był program edukacyjny „Różowa Wstążeczka”,
- Program stwarzania warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się lub powrót do czynnego życia:
 - prowadzenie w mieście 5 grup w żłobkach integracyjnych i 1 grupy wczesnej interwencji,
 - dofinansowanie rehabilitacji kobiet po zabiegu mastektomii,
 - dofinansowanie rehabilitacji osób chorych na stwardnienie rozsiane,
- prowadzenie grupy wsparcia w zakresie profilaktyki wypalenia zawodowego nauczycieli,
- program „Opieka nad kobietą ciężarną i noworodkiem” polegająca na prowadzeniu Szkoły Rodzenia,
- program działań zmierzających do zmniejszenia szkodliwości palenia tytoniu wśród mieszkańców miasta Białegostoku:
 - organizacja przeglądu dziecięcej twórczości teatralnej „Bądź Zdrow”,
 - prowadzenie Punktu Poradnictwa Antynikotynowego,
 - realizacja 5 programów edukacji antynikotynowej w szkołach wszystkich szczebli nauczania,
 - prowadzenie konkursów o tematyce antynikotynowej skierowanych do różnych grup wiekowych,
- program edukacyjny „Już dziś możesz zadbać o zdrowie swojego przyszłego dziecka”,
- działania w ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych,
- program pierwszej pomocy przedmedycznej w nagłych wypadkach zagrażających życiu „Ratuj życie”,

- program edukacyjny „Żyj normalnie”,
- dofinansowanie działalności Hospicjum „Dom Opatrzności Bożej” w Białymstoku,
- współpraca z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i edukacji zdrowotnej,
- dofinansowanie prowadzenia ośrodka wsparcia i rehabilitacji psychospołecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- program psychoedukacyjny walki ze stresem „Stres pod kontrolą” realizowany w szkołach ponadgimnazjalnych w klasach maturalnych,
- program profilaktycznych szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców miasta Białegostoku powyżej 65 roku życia,
- program pomocy psychologicznej skierowany do dzieci i rodziców ofiar przemocy - Program „Opiekun dziecka-ofiary przestępstw”,
- projekt skierowany do rodziców „Otwarte wtorki”,
- program edukacyjny „Wolność oddechu – zapobiegaj Astmie”,
- program edukacyjny „Mleko z klasą”,
- program edukacyjny „Bezpieczny Przedszkolak”,
- wspieranie i organizacja konkursów i festynów.

Zadanie: Prowadzenie Szkoły Rodzenia i Żłobków Miejskich (w tym integracyjnych).

W ramach realizacji „Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia” prowadzono:

- Szkołę Rodzenia,
- 5 grup w żłobkach integracyjnych.

CEL STRATEGICZNY:

II. PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU, ZAPOBIEGANIE ROZWOJOWI ZJAWISK PATOLOGII.

Cel operacyjny: Wspieranie rodziny/rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.

Zadanie: Organizowanie zajęć informacyjnych dla rodziców w szkołach, wyposażających ich w wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży oraz sposobów rozwiązywania powstających problemów.

Działania podejmowane przez szkoły oraz Departament Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego:

- organizacja II Forum Rodziców w ramach X Forum Szkół pt. „Zrozumieć dziecko i wychować mądrze”,
- organizacja pogadarek i prelekcji dla rodziców, prowadzonych m.in. przez pedagogów szkolnych, terapeutów, doradców rodzinnych i ekspertów z Policijnej Izby Dziecka m.in. na tematy: „Przejawy demoralizacji młodzieży i rola rodziców w odpowiedzialności za dziecko”, „Odpowiedzialność młodzieży w świetle ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”, „Przeciwdziałanie narkomanii”, „Jak rozmawiać z własnym dzieckiem”, „Budowanie pozytywnych relacji na płaszczyźnie: rodzic – dziecko, rodzice – szkoła”, „Problemy wieku dorastania”, prelekcje dotyczące problematyki rozpijania małoletnich, problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przez młodzież, narkomanii oraz konsekwencji czynów karalnych wśród nieletnich;
- organizacja spotkań warsztatowych dla rodziców uczniów nt. „Stres przed maturą – stres pod kontrolą – czyli przedmaturalny zawrót głowy u rodziców”, „Moje dziecko – przyszły pracownik”, „Rola rodzica w planowaniu drogi zawodowej”, „Być rodzicem nastolatka – czyli jak utrzymać dobry kontakt z dzieckiem” (m.in. o psychologicznych aspektach rozłąki z rodzicami), „Co to znaczy być dobrym człowiekiem”, „Od @ do e-edukacji na tematy zagrożeń czyhających w Internecie”, „Fakty i mity na temat narkotyków”, „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, kampania reklamowa „Kocham – nie biję”, „Jak mówić aby dziecko słuchało, jak słuchać żeby dziecko mówiło”, „Dojrzałość szkolna 6-latków”, „Demoralizacja nieletnich w aspekcie prawnego – karnego”, „Zachowania ryzykowne u dzieci”, „Konstruktywne radzenie sobie z konfliktem w relacjach rodzic – dziecko”, „Moje dziecko w świetle zagrożeń współczesnego świata”, „Style wychowawcze”, „Kary i nagrody w wychowaniu”;
- tworzenie punktów informacyjnych dla rodziców o zagrożeniach i patologiach (np. w bibliotece szkolnej SP12);
- zajęcia integracyjne dla rodziców uczniów kl. „0”;
- wydawanie ulotek informacyjnych dla rodziców;

- coroczne organizowanie cyklu spotkań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców o charakterze profilaktycznym i wspierającym rodziców w procesie wychowania.

Cel operacyjny: Kompensacja deficytów wychowawczych i edukacyjnych.

Zadanie: Organizowanie i wspieranie warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie ze stresem, umiejętności rozwiązywania problemów, uczenie asertywności.

- Szkoły z terenu miasta Białegostoku w ramach godzin wychowawczych organizowały spotkania z lekarzami, pedagogami szkolnymi, m.in. zajęcia „Asertywność – nauka odmawiania”. Ponadto uczniowie i nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach z „Mediacji rówieśniczej” w ramach programu „Szkoła bez przemocy” prowadzonych przez Polskie Centrum Mediacji.
- W WPOW „Dwójka” w roku 2008 realizowano program „Rozwinąć skrzydła” dla młodzieży w grupach usamodzielnienia, w ramach którego młodzież nabywała umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Ponadto terapeuta spoza placówki poprowadziła warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 8-12 lat, w ramach których dzieci uczyły się m.in. asertywności.
- WPOW „Jedynka” prowadziła zajęcia integracyjne z elementami socjoterapii dla dzieci w młodszym wieku szkolnym, zajęcia wychowawcze nt. umiejętności rozpoznawania uczuć, zajęcia wychowawcze o charakterze integracyjnym „Klub zabawy”, zajęcia psychoedukacyjne „Korygowanie zaburzeń zachowań dzieci nadpobudliwych psychoruchowo i agresywnych”, program zajęć socjoterapeutycznych, program zajęć psychoedukacyjnych usprawniających komunikację interpersonalną.

Cel operacyjny: Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS.

Zadanie: Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki narkomanii.

Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku we współpracy z Sanepidem, szkołami, lekarzami – specjalistami chorób zakaźnych, stowarzyszeniem „Monar” i innymi organizacjami pozarządowymi realizował:

- W ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia” zadania dotyczące zagadnień z zakresu profilaktyki HIV/AIDS:
 - konkurs MAT wygrywa Miłość, Akceptacja, Tolerancja”,
 - szkolenie nauczycieli biologii w zakresie „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”,
 - prowadzenie kampanii edukacyjnej „Wróć bez HIV”.
- W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”:
 - system profesjonalnych szkoleń z przeznaczeniem do różnych grup odbiorców,
 - dofinansowanie działań w zakresie profilaktyki I, II, III – rządowej realizowanej przez placówki pomocowe działające na terenie miasta Białystok,
 - Akademia Profilaktyków Szkolnych,
 - Żłobkowa Akademia Rodziców,
 - targi profilaktyczne „Znajdź czas dla swojego dziecka”,
 - pilotażowy program edukacyjno – korekcyjny „Terapia przez sztukę”,
 - konkurs „Żyj z pasją”,
 - realizacja projektu „Rozwój umiejętności psychospołecznych – alternatywa wobec autodestrukcyjnych zachowań młodzieży”,
 - Kampania edukacji społecznej Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
 - szkolenia rad pedagogicznych,
 - szkolenie instruktorów ZHP w zakresie problematyki uzależnień (alkohol, narkotyki, nikotyna) i ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży.
- W WPOW „Jedynka” zrealizowano cykle zajęć o charakterze profilaktycznym:
 - „Uzależnienie – zniewolenie ciała i umysłu”,
 - cykl zajęć edukacyjno – uświadamiających nt. przyczyn i skutków zażywania środków psychoaktywnych,
 - cykl zajęć „Żyj bez ryzyka AIDS”.
- WPOW „Dwójka” prowadziła zajęcia dotyczące profilaktyki narkomanii oraz HIV/AIDS w ramach programu „Rozwinąć skrzydła”.

Cel operacyjny: Utrzymanie i wspieranie istniejących sieci placówek dziennego pobytu i świetlic socjoterapeutycznych. Popieranie rozwoju nowych placówek.

Zadanie: Wspieranie działalności klubów abstynentów.

Na terenie miasta Białegostoku funkcjonowały 4 Kluby Abstynentów:

- Białostockie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Krokus”, ul. Sienkiewicza 3,
- Białostockie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Tęcza”, ul. Antoniukowska 60,
- Stowarzyszenie Abstynentów Klub Abstynentów „Arka”, ul. Św. A. Boboli 5,
- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Przymierze”, ul. Wasilkowska 45.

Zadanie: Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki alkoholowej.

Rada Miejska Białegostoku przyjęła Uchwałę Nr XIX/210/07 z dnia 26 listopada 2007 r. „Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2008 r.”

Działania profilaktyczne w zakresie problemów alkoholowych w 2008 r. realizowane były:

- przez kluby abstynentów – w ramach promowania trzeźwego stylu życia,
- za pośrednictwem lokalnych rozgłośni radiowych: Akadera, Radio PLUS Białystok i Orthodoxya, które realizują cykliczne audycje z zakresu problemów uzależnień i przemocy domowej,
- poprzez organizowanie lokalnych festynów i imprez profilaktycznych oraz udział w kampaniach ogólnopolskich, np. „Cięża bez alkoholu”.

Działania pomocowe skierowane do osób i rodzin z problemem alkoholowym połączone z promocją trzeźwego stylu życia realizowały:

- placówki leczenia odwykowego:
 - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5 (prowadzona przez Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku),
 - NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień – Białystok, ul. Słonimska 15/1,
 - Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu SPP ZOZ w Choroszcy – Białystok, ul. Żurawia 14
- wspólnoty Anonimowych Alkoholików („Przebudzenie”, „Meduza”, „Dromader”, „Poranek”, „Nowe Życie”, „Promyk Nadziei”, „Zielone Wzgórze”, „Promyk”, „Tulipan”, „Sierpień”, „Kresy”, „Delfin”, „Krok po kroku”, „Biała”, „Camel”, „24 godziny”, „Żagiel”, „Fara”, „Piast”),
- punkty informacyjne dla osób z problemem alkoholowym:
 - punkty konsultacyjne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
 - Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez „Caritas” Archidiecezji Białostockiej,
 - Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos”,
 - dyżury terapeutów uzależnień w klubach abstynentów.
- WPOW „Jedynka”, poprzez:
 - realizację opracowanego na potrzeby wychowanków placówki programu interwencyjno - edukacyjno profilaktycznego „Małolat” skierowanego do nieletnich nadużywających alkoholu;
 - pomoc oferowaną przez Punkt Poradnictwa Rodzinnego w postaci terapii rodzinnej, małżeńskiej, spotkań psychoedukacyjnych, skierowaną do rodzin zagrożonych uzależnieniem i przemocą.

Zadanie: Budowanie systemu wsparcia i edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniem i przemocą.

- Zespół specjalistów ds. pomocy rodzinie Młodzieżowego Ośrodka Konsultacji i Terapii funkcjonującego przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej świadczył pomoc rodzinom z problemem alkoholowym, dzieciom i młodzieży z rodzin alkoholowych, osobom z problemem współuzależnienia, dorosłym dzieciom alkoholików, rodzinom z problemem przemocy, a także rodzicom i opiekunom prawnym dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Oferowane przez MOKiT formy pomocy to:

- porady i konsultacje,
- psychoterapia indywidualna,
- terapia rodzinna,
- terapia małżeńska,

- treningi asertywności,
- doradztwo zawodowe,
- konsultacje dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów sądowych, policji oraz pracowników innych instytucji podejmujących działania w zakresie uzależnień dzieci, młodzieży oraz przemocy w rodzinie.

W 2008 roku z różnych form oddziaływań w Młodzieżowym Ośrodku Konsultacji i Terapii korzystało 375 osób, w tym: 110 osób z terapii indywidualnej, 198 osób z terapii rodzinnej, 23 osób z terapii małżeńskiej. Do MOKiT po raz pierwszy zgłosiło się 289 osób, a 86 kontynuowało terapię rozpoczętą w roku poprzednim.

- Na terenie miasta Białystok działa sieć świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, a w szczególności z problemem alkoholowym:
 - świetlica terapeutyczna dla dzieci prowadzona przez DDPS – Białystok, ul. Barszczańska 18,
 - świetlica prowadzona przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Ducha Świętego przy ul. Piastowskiej 2,
 - świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Czcieli Miłosierdzia Bożego im. Ks. M. Sopoćki przy ul. Radzywińskiej 1,
 - świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Służebnic Dobrego Pasterza przy ul. Mickiewicza 13,
 - świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Misjonek Św. Rodziny przy ul. Stołecznej 5,
 - świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos” przy ul. Św. Mikołaja 5 ,
 - świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos” przy ul. Warszawskiej 47,
 - świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos” przy ul. Kruczej 5/2 ,
 - świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza” Oddział Białostocki przy ul. Dziesięciny 15,
 - świetlica prowadzona przez Katolicki Klub Sportowy „Piast” przy ul. Elewatorskiej 6 ,
 - świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Integracji Kulturalno-Ekologicznej „Gniazdozbiór” przy ul. Stołecznej 12 ,
 - świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” przy ul. Rumiankowej 12,
 - świetlica prowadzona przez „Caritas” Archidiecezji Białostockiej przy ul. Warszawskiej 32,
 - świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Przyjaciele” przy ul. Św. Kazimierza 2.

Nadzór merytoryczny nad realizacją programów świetlic prowadzi Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii w Białymstoku.

- W ramach realizacji „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” dofinansowano działanie następujących placówek zajmujących się udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej:
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
 - punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy domowej prowadzone przez organizacje pozarządowe:
 - ✓ ul. Warszawska 3 (prowadzony przez BSKA „Krokus”),
 - ✓ ul. Antoniukowska 60 (prowadzony przez BSKA „Tęcza”),
 - ✓ ul. Św. A. Boboli 5 (prowadzony przez SAKA „Arka”),
 - Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii,
 - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku w ramach prowadzenia postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego udzielała wsparcia osobom doświadczającym przemocy ze strony swoich bliskich oraz informacji o możliwościach przerwania przemocy domowej (motywowanie do skorzystania z pomocy terapeutycznej i grup wsparcia, podjęcie działań prawnych, skorzystanie z pomocy sieci placówek pomocowych).
- W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w szczególności prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego na rzecz mieszkańców Białegostoku - osób i rodzin mających trudności lub wykazujących potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych*, Miasto Białystok przyznało dotację Polskiemu Stowarzyszeniu Pedagogów i Animatorów „Klanza” w wys. 11 500 zł.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował rozpoczęty w 2004 roku Program „Ku normalności”. Zadania Programu to:
 - rozwijanie podstawowych umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz trudnymi sytuacjami,
 - możliwość odreagowania napięć,
 - dostarczanie doświadczeń korekcyjnych przeciwstawnych do doświadczeń posiadanych przez dzieci ze względu na przebywanie w rodzinach dysfunkcyjnych,

- nauka nawiązywania pozytywnych kontaktów, poczucia przynależności do pozytywnej grupy, poznawania norm i zasad postępowania,
- kształtowanie u dzieci postaw abstynenckich, nauka zachowań asertywnych.

W ramach programu w 2008 r. w OIK prowadzono grupę socjoterapeutyczną dla dzieci w wieku 8-13 lat oraz organizowano spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci. Ogółem w 2008 r. programem objęto 28 dzieci i 19 osób dorosłych.

Cel operacyjny: Przeciwdziałanie nieprzystosowaniu społecznemu, zagrożeniu marginalizacją i wykluczeniem społecznym dzieci.

Zadanie: Rozwijanie systemu rodzinnej opieki zastępczej w tym rodzin zawodowych i zawodowych specjalistycznych jako alternatywy dla wychowywania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

- Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Białymstoku w roku 2008 realizował następujące zadania:
 - W ramach rządowego Programu Wspierania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Budowaniu Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w 2009 r. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy kontynuował kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze pn. „Podarujmy im rodzinny dom”. W ramach kampanii zamieszczono artykuły w prasie lokalnej, wyemitowano programy informacyjne w telewizji, Internecie, rozprowadzono plakaty i ulotki; na realizację programu wydatkowano kwotę 13 171,29 zł, z czego wkład własny wyniósł 4 012,99 zł zaś z dotacji otrzymano kwotę 9 158,30 zł.
 - z inicjatywy Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego powstało i zostało zarejestrowane w sądzie Podlaskie Stowarzyszenie Zawodowego i Niespokrewnionego Rodzicielstwa Zastępczego Dać Nadzieję;
 - w ramach programu „Rodzina” zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przeszkolono 6 rodzin deklarujących chęć utworzenia rodziny zastępczej niespokrewnionej lub zawodowej;
 - utworzono 3 zawodowe niespokrewnione, wielodzietne rodziny zastępcze, w których umieszczono 10 dzieci oraz 1 rodzinę niespokrewnioną, w której umieszczono 2 dzieci;
 - w 2008 r. w Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym funkcjonowała grupa wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych;
 - w ramach działającego w Ośrodku Klubu wsparcia zastępczego środowiska rodzinnego zorganizowano szkolenia w formie warsztatów dla opiekunów zastępczych na temat „Diagnoza i terapia dzieci z FAS”. Z indywidualnych szkoleń w „Klubie” skorzystało 25 rodzin, w tym 10 rodzin i 12 dzieci z systemowej terapii rodzin oraz 6 z treningu umiejętności wychowawczych, jeden nastolatek z terapii indywidualnej;
 - w 2008 r. zintensyfikowano oddziaływania edukacyjno-wspierające kierowane do rodzin zastępczych spokrewnionych. Pomocą taką objęto 16 rodzin zastępczych;
 - szkoleniem indywidualnym objęto 24 spokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze;
 - Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy systematycznie współpracował z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka. Specjaliści placówki wspomagali opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, uczestniczyli w opracowywaniu diagnoz psychologiczno-pedagogicznych oraz indywidualnych planów pracy z dzieckiem.
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadań własnych powiatu organizował opiekę w rodzinach zastępczych oraz udzielał pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczanych, na mocy postanowień sądowych, w rodzinach zastępczych.

Tabela 8. Szczegółowa liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci (stan na dzień 31.12.2008 r.)

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA UMIESZCZONYCH DZIECI
spokrewniona z dzieckiem	184	234
niespokrewniona z dzieckiem	14	18
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza wielodzietna	6	23
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego	1	2

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. utworzono 34 rodziny zastępcze dla 49 dzieci, natomiast 38 wychowanków opuściło rodzinę zastępczą.

Przyczyną opuszczenia rodziny zastępczej były:

- powrót do rodziny naturalnej – 13,
- umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej – 6,
- umieszczenie w innej rodzinie zastępczej – 9,
- wyjazd dziecka za granicę lub zmiana miejsca zamieszkania – 6,

- adopcja – 3,
- zgon – 1.

W 2008 r. utworzono trzy zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze wielodzietne dla 10 dzieci pochodzących z miasta Białegostoku.

W 2008 r. w sprawie 13 dzieci pochodzących z miasta Białegostoku i umieszczonych na terenie innych powiatów zawarty było 8 porozumień w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na ich utrzymanie, natomiast w sprawie 13 dzieci pochodzących z innych powiatów i umieszczonych na terenie miasta Białystok zawarto 9 porozumień w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

Jednej z nowo utworzonych rodzin zastępczych w roku 2008 udostępniono do korzystania lokal mieszkalny przy ul. Nowy Świat (przekazany do dyspozycji Dyrektora MOPR przez Prezydenta Miasta Białegostoku) na czas pełnienia funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodziny zastępczej. Jest to mieszkanie rotacyjne przeznaczone dla rodzin zawodowych, mających trudną sytuację mieszkaniową.

W 2008 r. wydano 401 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania pomocy usamodzielnianym wychowankom, w tym:

- 317 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- 31 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie,
- 46 decyzji w sprawie przyznania pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 7 decyzji w sprawie przyznania pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (mieszkania chronionego).

Z inicjatywy MOPR rodziny zastępcze po raz kolejny miały możliwość wyjechania do Ośrodka Stowarzyszenia „Droga” w Jastarni na wypoczynek wakacyjny z terapią dla dzieci i rodzin, prowadzoną przez terapeutę OIK. W wypoczynku brali również udział rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Łącznie wyjechało 11 rodzin zastępczych z dziećmi i częścią rodziców biologicznych (ogółem 37 osób).

Zadanie: Doskonalenie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie psycho – emocjonalnym.

W roku 2008 MOKiT prowadził terapię rodzinną skierowaną zarówno do rodziców, jak również do dzieci i młodzieży. W sumie pomocą objęto 375 osób. Terapią indywidualną objęto 110 osób, terapią rodzinną 198 osób, terapią małżeńską – 23. Pozostałe osoby objęto innymi formami pomocy, takimi jak: porady, treningi asertywności, grupy terapeutyczne, doradztwo zawodowe.

Wśród osób, które objęto pomocą w 2008 roku:

- 57 to dzieci i młodzież, u których na tle problemu alkoholowego w rodzinie powstały zaburzenia emocjonalne, zachowania destrukcyjne i zaburzenia odżywiania;
- 58 osób z cechami współuzależnienia;
- 33 dzieci korzystało z pomocy z powodu problemu alkoholowego w rodzinie;
- 29 osób to dzieci i młodzież zagrożone uzależnieniem lub uzależnione;
- 18 osób uczestniczyło w terapii z powodu przemocy;
- 98 osób to dorosłe dzieci alkoholików, u których dysfunkcyjny wzorzec rodziny alkoholowej powodował problemy w ich życiu;
- 77 osób to rodzice przeżywający trudności w pełnieniu swojej roli;
- 5 osób skorzystało z poradnictwa lub terapii zgłaszając problemy inne niż wyżej wymienione.

Zadanie: Tworzenie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.

W ramach tworzenia grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych realizowane były programy dotyczące pracy z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w placówkach m.in. zajęcia warsztatowe dla rodziców wychowanków WPOW „Jedynka” pn. „Kocham – nie krzywdzę”.

Zadanie: Wspieranie jednostek i organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi.

Miasto Białystok udzieliło wsparcia finansowego na zadania realizowane przez następujące organizacje pozarządowe:

- Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” - na realizację działań mających na celu przygotowanie dziecka z porażeniem mózgowym do możliwie samodzielnego życia w społeczeństwie;
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem - na prowadzenie zajęć dla dzieci z hipoterapii;
- Związek Harcerstwa Polskiego - na organizację imprezy sportowo-integracyjnej dla dzieci niepełnosprawnych;

- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Działalności Muzycznej – na organizację koncertów charytatywnych na rzecz dzieci niepełnosprawnych z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka;
- Polski Związek Niewidomych - na prowadzenie zajęć terapeutycznych oraz integracyjnych dla dzieci niewidomych i słabowidzących.

Zadanie: *Przekształcanie placówek opiekuńczo-wychowawczych w placówki wielofunkcyjne. Dochodzenie do standardów ustawowych.*

- W roku 2008 w WPOW „Dwójka” kontynuowano remonty dostosowujące placówkę do wyznaczonych standardów. Do 6 sal zakupiono nowe meble.
- Pogotowie Opiekuńcze w związku z osiągnięciem standardów otrzymało z budżetu Wojewody Podlaskiego dotację celową w wysokości 5 000 zł na wyposażenie pokoju dla dzieci chorych oraz aneksu kuchennego.

Zadanie: *Rozwijanie klubowych form pomocy dla dzieci zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.*

- W wyniku otwartych konkursów ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej Miasto Białystok przyznało dotacje następującym podmiotom:
 - Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” w wys. 50 400 zł na realizację zadania: *Prowadzenie specjalistycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego dla 20 dzieci i młodzieży w wieku do 15 roku życia, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w lokalu znajdującym się w zasobach Gminy Białystok – przy ul. Św. Proroka Eliasza 3;*
 - Nasz Dom „Dobry Pasterz” w wys. 30 000 zł na realizację zadania: *Prowadzenie specjalistycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych;*
 - Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Św. Rodziny w wys. 40 000 zł na realizację zadania: *Zapobieganie marginalizacji młodzieży w wieku gimnazjalnym pochodzącej z rodzin ubogich, niepełnych, wielodzietnych i dysfunkcyjnych;*
 - Chrześcijańskie Centrum Edukacyjne „Diament” w wys. 17 000 zł oraz Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w wys. 13 000 zł na realizację zadania: *Prowadzenie opiekuńczej placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych;*
 - Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” w wys. 783 600 zł na realizację zadania: *Prowadzenie wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z hostelem oraz placówki wsparcia dziennego.*
- W ramach WPOW „Jedynka” funkcjonowała placówka wsparcia dziennego, której celem było eliminowanie zaległości szkolnych i emocjonalnych dzieci. W 2008 r. do placówki wsparcia dziennego uczęszczało 20 dzieci.

Zadanie: *Rozwój i wspieranie rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.*

W 2008 r. w Białymstoku funkcjonowało 1 pogotowie rodzinne, z którym systematycznie współpracował MOPR oraz Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy. Specjaliści Ośrodka i MOPR wspomagali opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz w pracy z rodzinami biologicznymi dzieci w nim umieszczonych. Pogotowie rodzinne przyjęło w 2008 roku 6 dzieci.

Cel operacyjny: *Profilaktyka zachowań antysocjalnych, przemocy oraz przemocy wśród dzieci.*

Zadanie: *Inicjowanie i wspieranie programów profilaktyczno – edukacyjno – wychowawczych ze szczególnym naciskiem na profilaktykę uzależnień.*

- Uczniowie białostockich szkół uczestniczyli w programach mających na celu profilaktykę uzależnień, m.in. „III Elementarz czyli program siedmiu kroków”, „Stop patologiom”, „Mówimy nie agresji i patologiom w szkole”, „Nie päl przy mnie proszę”.
- WPOW „Jedynka” realizowała program „Małolat”; WPOW „Dwójka” realizowała programy: „Rozwinąć skrzydła”, „Ciało niedoskonałe, umysł zawodny, wyobraźnia znakomita”, „Promocja zdrowia – Mały czystoszek”, „Program nauki zachowań zastępujących agresję”, „Nadzieja na jutro – cykl szkoleń aktywizujących”.

Zadanie: Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez uruchamianie programów zapobiegania demoralizacji i przemocy rówieśniczej.

- Pogotowie Opiekuńcze kontynuowało kampanię „Wychowawca Podwórkowy” skierowaną do młodzieży, promującą zdrowy i efektywny styl spędzania wolnego czasu przez młodzież białostockich dzielnic. Podczas trwania projektu wolontariusze szkół wyższych organizowali na osiedlach zajęcia sportowe. Na realizację programu „Wychowawca podwórkowy” w 2008 r. Miasto wydatkowało kwotę 286 673, 84 zł. Działaniami objęto 13 rejonów miasta; w celu realizacji programu zatrudniono łącznie 46 osób.
- Uczniowie białostockich szkół uczestniczyli w programach o zasięgu ogólnopolskim, lokalnym i szkolnym, m.in. „Szkoła bez przemocy”, „Bezpieczny Internet”, „Stop patologiom” i in.
- W roku 2008 WPOW „Jedynka” realizowała program zajęć psychoedukacyjnych „Korygowanie zaburzeń zachowania dzieci nadpobudliwych psychoruchowo i agresywnych”.

Zadanie: Budowanie systemu wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy i terapii dla sprawców.

W 2008 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku przeprowadzono 5 491 interwencji. Z pomocy Ośrodka skorzystało łącznie 2 385 osób – w tym 1 234 osób po raz pierwszy, zaś 1 151 – to osoby, które już wcześniej korzystały z poradnictwa w OIK.

OIK obsługuje teren gminy Białystok i udziela pomocy każdemu, kto znajdzie się w stanie kryzysu. Po zdiagnozowaniu sytuacji ustalana jest najwłaściwsza forma pomocy i miejsce jej uzyskania. Pierwsza pomoc obejmuje wsparcie, możliwość odreagowania i udzielenie schronienia. Formy pomocy dostępne w 2008 roku:

- poradnictwo specjalistyczne:
 - poradnictwo psychologiczne – udzielono 1 249 porad psychologicznych,
 - poradnictwo prawne – udzielono 380 porad prawnych,
 - konsultacje pedagogiczne – udzielono 87 porad pedagogiczno – wychowawczych,
 - praca z osobami stosującymi przemoc – odbyły się 94 spotkania indywidualne, z których skorzystały 52 osoby stosujące przemoc,
- grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych - uczestniczyło w nich łącznie 26 kobiet,
- grupa terapeutyczna dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych – w grupie uczestniczyły łącznie 23 kobiety,
- grupy socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku od 8 do 13 lat – uczestniczyło w nich łącznie 28 dzieci,
- grupy edukacyjne dla rodziców dzieci z grupy socjoterapeutycznej – w spotkaniach uczestniczyło w sumie 19 osób,
- grupy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc – w spotkaniach uczestniczyło w sumie 20 osób.

Ośrodek udzielił schronienia w hostelu 50 kobietom i 35 dzieciom. Pracownicy OIK pełnili całodobowe dyżury przez wszystkie dni w roku. Dostępność Ośrodka umożliwiła osobom zagrożonym przemocą skorzystanie w każdej chwili ze schronienia i specjalistycznej pomocy.

W 2008 roku pracownicy OIK podejmowali szereg działań mających na celu współpracę z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz dobra dziecka i rodziny doświadczających trudnej lub kryzysowej sytuacji życiowej. Były to działania między innymi polegające na:

- kontynuacji pracy w projekcie pt. „Niebieska Sieć”, który skupia liderów lokalnych organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracownik Ośrodka był liderem regionalnym w województwie podlaskim;
- koordynacji procedury Niebieskich Kart dla pomocy społecznej we współpracy z pracownikami socjalnymi z Zespołów Pracowników Socjalnych MOPR, Policją, kuratorami, służbą zdrowia. W ramach tej współpracy w roku 2008 zostało wszczętych 436 procedur Niebieska Karta;
- konsultant OIK organizował i prowadził dla osadzonych więźniów Aresztu Śledczego grupy edukacyjno - motywujące dla osób stosujących przemoc w relacjach rodzinnych;
- koordynacji działań związanych z Programem „Starszy Brat - Starsza Siostra” mającym na celu objęcie wsparciem dzieci podopiecznych MOPR (pomoc w odrabianiu lekcji, zabawa) we współpracy z Fundacją Edukacji i Twórczości.

Zadanie: Finansowanie i prowadzenie punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej.

W ramach realizacji Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dofinansowano działanie następujących placówek zajmujących się udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy domowej prowadzone przez organizacje pozarządowe:
 - ul. Warszawska 3 (prowadzony przez BSKA „Krokus”),
 - ul. Antoniukowska 60 (prowadzony przez BSKA „Tęcza”),
 - ul. Św. A. Boboli 5 (prowadzony przez Klub Abstynenta „Arka”).

Zadanie: Poradnictwo prowadzone w ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku w ramach prowadzenia postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego udzielała wsparcia osobom doświadczającym przemocy ze strony swoich bliskich oraz informacji o możliwościach przerwania przemocy domowej poprzez motywowanie do skorzystania z pomocy terapeutycznej i grup wsparcia, podjęcia działań prawnych, skorzystania z pomocy sieci placówek pomocowych.

Zadanie: Wspieranie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W 2008 r. na działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej wydatkowano środki finansowe:

- ze środków własnych gminy – 731 668,41 zł,
- z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 321 373 zł,
- z dotacji celowej budżetu państwa – 23 970 zł.

Zadanie: Szkolenie nauczycieli, wychowawców szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie radzenia sobie z agresją wśród uczniów, wychowanków, wczesnego rozpoznawania zagrożeń oraz sposobów zapobiegania im.

- W „Planie podziału środków na dofinansowanie dokształcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2008 rok” znalazł się zapis dotyczący realizacji formy kształcenia nauczycieli w zakresie pracy z młodzieżą trudną, w ramach profilaktyki uzależnień, zapobiegania patologiom społecznym wśród młodzieży itp.;
- W 140 szkołach i placówkach oświatowych Miasta Białegostoku w 2008 roku zrealizowano co najmniej jedną formę doskonalenia zawodowego nauczycieli poruszającą tematykę z zakresu radzenia sobie z agresją wśród uczniów, wychowanków, wczesnego rozpoznawania zagrożeń oraz sposobów zapobiegania im;
- W ramach „Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli” w placówkach oświatowych Miasta Białegostoku jak co roku przeprowadzane były szkolenia z zakresu radzenia sobie z agresją wśród uczniów;
- Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Białymstoku przeprowadzał szkolenia w placówkach oświatowych Miasta z powyższego zakresu; w 2008 roku MODM przedstawił i zrealizował szkolenia Rad Pedagogicznych o tematyce pracy z młodzieżą trudną w ramach profilaktyki uzależnień oraz zapobiegania patologiom społecznym wśród młodzieży. W 2008 roku MODM zorganizował m.in. następujące kursy doskonalące:
 - „Dziecko z zaburzeniami zachowania i koncentracji uwagi - ADHD” - 39 uczestników,
 - „Trudne zachowania dzieci i młodzieży – etiologia, profilaktyka, sposoby pracy” – 24 uczestników,
 - „Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań bioetycznych” - 10 uczestników,
 - „Kompetencje wychowawców współczesnej młodzieży” – 8 uczestników,
 - „Dyscyplina w klasie. Metody i techniki interwencji” – 13 uczestników,
 - „Wspomaganie rozwoju dziecka z zespołem wad wrodzonych i innymi zaburzeniami w rozwoju” – 15 uczestników,
 - „Jak gadać by się dogadać z niezbornym uczniem i jego rodzicami” – 37 uczestników,
 - „Trudna klasa – jak opanować dyscyplinę wychowawczą” – 25 uczestników,
 - „Konstruowanie programów profilaktycznych” – 9 uczestników.

Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Białymstoku organizował spotkania, szkolenia, kursy pozwalające kadrze pedagogicznej pogłębiać wiedzę i umiejętności zawodowe, a także jednoczył lokalne środowisko nauczycielskie w celu wymiany doświadczeń zawodowych;

- Pracownicy pedagogiczni WPOW „Jedynka” brali udział w szkoleniach: „Rozpoznawanie, diagnozowanie i interwencja w pracy z dzieckiem krzywdzonym i jego rodziną”, „Bezpieczeństwo w szkole”.
- Pracownicy WPOW „Dwójka” brali udział w szkoleniach: „Stres i wypalenie zawodowe”, „Rozpoznawanie, diagnoza i interwencja w pracy z dzieckiem krzywdzonym i jego rodziną”, „Komunikacja interpersonalna”, konferencja „Rola specjalistycznych placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego w przeciwdziałaniu społecznym problemom środowiska lokalnego”, „Dobry uczeń i ceniony nauczyciel w bezpiecznej szkole – szanse i zagrożenia”, „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”, „Mediacja w placówkach

opiekuńczo-wychowawczych”, „Wchodzenie, utrzymanie, powrót na rynek pracy osób po chorobie psychicznej”, „Jak postępować z dziećmi z zespołem alkoholowym FAS”.

Cel operacyjny: Promowanie i wspieranie różnorodnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, przeciwdziałanie nudzie.

Zadanie: Wspieranie programów służących zdrowemu stylowi życia, w tym współorganizowanie i dofinansowanie zawodów sportowych - międzyszkolnych.

- W imieniu Prezydenta Miasta Białegostoku przedstawiciele: Polskiego Związku Motorowego w Białymstoku, policji, PCK, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 10 oraz Departamentu Edukacji, Kultury i Sportu w Białymstoku zorganizowali XXXII powiatowy finał Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Zasadniczym celem turnieju jest podnoszenie kultury społeczeństwa i działanie na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej poprzez: popularyzowanie przepisów i zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, kształtowanie partnerskich zachowań wobec innych uczestników ruchu, popularyzowanie podstawowych zasad i umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, popularyzowanie roweru jako środka transportu.
W Turnieju wzięli udział uczniowie ze szkół podstawowych (klasy 4-6) oraz uczniowie gimnazjów Miasta Białegostoku posiadający karty rowerowe – w sumie: 30 uczestników z 10 szkół podstawowych i 21 uczestników z 7 gimnazjów - ogółem 51 uczniów z 17 szkół.
Ogólny koszt imprezy – 5 tys. zł.
- W roku 2008 wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych realizowali różnego rodzaju programy służące zdrowemu stylowi życia m.in. „Żyjmy zdrowo i bezpiecznie” - program dla dzieci i młodzieży, „Promocja zdrowia – Mały czystoszek” przeznaczony dla dzieci w wieku od 1 do 5 roku życia.

Zadanie: Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych.

- Pogotowie Opiekuńcze w Białymstoku realizowało program „Wychowawca podwórkowy”. Głównym celem programu jest przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zapobieganie społecznie nieakceptowanym zachowaniom dzieci i młodzieży poprzez organizowanie im czasu wolnego oraz rozwijanie ich zainteresowań. Celami pośrednimi programu są: upowszechnianie różnych form sportu i rekreacji wśród dzieci i młodzieży, wypracowanie optymalnego modelu pracy profilaktyczno-wychowawczej w środowisku otwartym.
Pod koniec 2008 r. program objął swoim zasięgiem 13 rejonów miasta, zaangażował do pracy 32 wychowawców podwórkowych, 2 koordynatorów i 12 wolontariuszy;
- Szkoły uczestniczyły w realizacji programu zajęć pozalekcyjnych „Aktywizacja i wsparcie uczniów, rodziców i nauczycieli z placówek oświatowych Miasta Białegostoku”, który ma na celu poszerzenie oferty edukacyjnej w placówkach oświatowych;

Zadanie: Wyposażanie placów zabaw, ogródków szkolnych w bezpieczne i zróżnicowane urządzenia zabawowe.

- Zarząd Mienia Komunalnego wyposażył place zabaw na 39 podwórkach, m.in. przy ul. Akademickiej, Al. Piłsudskiego, Bema, Wiejskiej, Branickiego, Chełmońskiego, Dojnowskiej, Jurowieckiej, Kalinowskiego, Kawaleryjskiej, KEN, Lipowej, Malmeda, Matejki, Nowy Świat, Pietkiewicza, Proletariackiej, Skłodowskiej, Suraskiej, Św. Mikołaja, Tuwima, Waryńskiego, Wierzbowej, Św. Proroka Eliasza na łączną kwotę 63 172 zł. Zamontowano huśtawki łańcuchowe, wagowe, bujaki na sprężynach, wieże z trapezami i ześlizgiem. Ponadto ustawiono 59 ławek parkowych i 132 kosze na śmieci na łączną kwotę 64 733 zł.

Cel operacyjny: Promowanie postaw prozdrowotnych w szkołach.

Zadanie: Realizacja programów profilaktycznych w szkołach – wady postawy, prawidłowe żywienie, uzależnienia.

W białostockich szkołach organizowano zajęcia prowadzone przez specjalistów ds. nieletnich z komisariatów policji oraz pedagogów szkolnych na tematy: „Zdrowy Styl życia”, „Zdrowym być - zdrowo żyć”, wyświetlane były również filmy edukacyjne.

Szkoły podejmowały działania realizowane w ramach godzin wychowawczych (z wychowawcą, lekarzem, pedagogiem szkolnym): zajęcia edukacyjne o charakterze antynikotynowym – np. projekcja filmu „Nikotyna legalny narkotyk”, zajęcia edukacyjne o charakterze antyalkoholowym – np. projekcja filmu „Alkohol - droga donikąd”, zajęcia na tematy: „Uwarunkowania i skutki uzależnień”, „Negatywny wpływ używek na organizm człowieka”, „Dalej od narkotyków”, „Narkotyki i prawo”, „Żyję zdrowo - nie palę”, „Papierosy a zdrowie człowieka”.

Cel operacyjny: Ochrona osób starszych przed skutkami patologicznych zachowań i zdarzeń, których są ofiarami.

Zadanie: Zapewnienie bezpiecznego schronienia i pomocy psychologicznej osobie starszej doświadczającej przemocy lub przestępstwa.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 138 porad psychologicznych i prawnych osobom starszym doświadczającym przemocy. 3 osoby powyżej 64 roku życia uzyskały schronienie w hostelu prowadzonym przez OIK.

Zadanie: Rozwijanie ofert Domów Dziennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2008 r. objął opieką 49 osób w dwóch świetlicach dla osób dorosłych tj. przy ul. Nowogródzkiej 5/1 i przy ul. Narewskiej 5. Podopieczni świetlic to osoby o ograniczonej sprawności ruchowej i intelektualnej oraz emeryci i renciści sprawni ruchowo i intelektualnie. W zależności od stopnia niepełnosprawności i aktywności poszczególnych osób objętych opieką Dziennego Domu Pomocy Społecznej proponowane były różne formy organizacji dziennego pobytu. Podopiecznym o ograniczonej sprawności fizycznej i psychofizycznej proponowano zajęcia z elementami ergoterapii, muzykoterapii i arteterapii. Organizowano także „Dni książki mówionej”. Osobom sprawnym ruchowo i intelektualnie proponowano gimnastykę usprawniającą, zajęcia plastyczne, zajęcia na basenie, pogadanki i spotkania okolicznościowe, wyjścia do kin i teatru, wycieczki i wyjazdy za miasto, zabawy taneczne. Wiele imprez miało charakter międzypokoleniowy.

Cel operacyjny: Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka.

Zadanie: Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie integracji zawodowej i społecznej.

- W 2008 roku 210 osób skierowano do prac społecznie użytecznych. Wydatki poniesione przez Miasto Białystok na wypłatę świadczeń z tego tytułu wyniosły 293 562,50 zł.
- W WPOW „Dwójka” były realizowane programy profilaktyczne „Rozwinąć skrzydła” dla młodzieży w grupach usamodzielnienia oraz program profilaktyki „Zdrowa ciąża, macierzyństwo, rodzicielstwo, rodzina” prowadzony dla nieletnich i pełnoletnich matek. Wychowankowie WPOW „Dwójka” brali udział w spotkaniach i warsztatach informujących o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych, metodach i technikach budowania odporności na manipulację medialną, grupową, sposobach prewencji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Zadanie: Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, w tym środków z Unii Europejskiej na przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku pozyskał środki finansowe z Unii Europejskiej na realizację projektu systemowego pod nazwą „40+” *Dojrzałość, lojalność, stabilność* mającego na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych powyżej 40 roku życia, będących długotrwale klientami pomocy społecznej, zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem.

Projekt realizowany był w okresie od 1 maja 2008 roku do 31 grudnia 2008 r. W ramach projektu zaplanowano i zrealizowano następujące działania:

- prowadzenie „grup małych kroków” jako grup wsparcia w celu tworzenia programów zmiany osobistej,
- warsztaty motywacyjne,
- warsztaty budowania poczucia własnej wartości oraz trening zachowań asertywnych,
- indywidualne sesje z doradcą zawodowym w celu ustalenia predyspozycji zawodowych,
- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy,
- kurs obsługi komputera i Internetu,
- kursy zawodowe zgodne z predyspozycjami beneficjentów.

W celu poznania aktualnych potrzeb rynku pracy zorganizowano:

- spotkania z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku oraz wizyty w zakładach pracy,
- konsultacje grupowe u stylisty,
- indywidualne konsultacje z psychologiem i prawnikiem.

Udzielono wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na usługi stomatologiczne, zakup okularów, odzieży, obuwia; zorganizowano wycieczkę do Białowieży, wyjście do teatru, kolację Wigilijną.

Projekt ukończyło 107 osób, 12 osób podjęło zatrudnienie.

Na realizację projektu wydatkowano łącznie kwotę 1 002 077 zł.

- Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku w 2008 roku pozyskał środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację 2 projektów w ramach *Priorytetu VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.1. poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie PO KL 2007-2013*.
 - Projekt „*POdejmię KLuczową decyzję*” w ramach poddziałania 6.1.3. *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu do aktywności zawodowej osób bezrobotnych* zakładał objęcie wsparciem w roku 2008 1919 bezrobotnych. Celem programu było podniesienie poziomu zatrudnienia oraz integracja społeczna bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Działania obejmowały: 1) dostosowanie kwalifikacji zawodowych osób do potrzeb stawianych przez pracodawców poprzez szkolenia zawodowe, 2) staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, które pozwolą na uzyskanie doświadczenia zawodowego, 3) wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy dzięki udzieleniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W ramach projektu w 2008 roku udział wzięło 1908 osób bezrobotnych (16 osób dwukrotnie wzięło udział w projekcie), którzy skorzystali z następujących form wsparcia:
 - szkolenia – 856 osób,
 - staże – 787 osób,
 - przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 50 osób,
 - samozatrudnienie - 231 osób podpisało umowy w sprawie udzielenia jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
 Koszt realizacji projektu w 2008 r. wyniósł 8 340 402,11 zł, w tym dotacja ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 7 089 341,79 zł.
 - W okresie 2008-2010 głównym celem projektu „*Wysoka jakość pośrednictwa i poradnictwa przepustką na rynek pracy*” (poddziałanie 6.1.2. *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie*) jest wsparcie Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku w realizacji zadań na rzecz zwiększenia aktywności zawodowej, możliwości zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków do rozwoju aktywności zawodowej na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy Białymstoku. Będzie to możliwe dzięki wsparciu rozwoju potencjału instytucjonalnego PUP w Białymstoku w drodze dofinansowania zatrudnienia doradców i pośredników pracy oraz poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników Urzędu, zajmujących się aktywizacją zawodową osób bezrobotnych. W ramach projektu zostanie zatrudnionych 3 nowych pośredników pracy i 9 nowych doradców zawodowych. Wszyscy nowozatrudnieni oraz 6 dotychczasowych kluczowych pracowników ukończy specjalistyczne szkolenia. Zgodnie z harmonogramem, w 2008 r. w ramach projektu zatrudniono 12 osób, natomiast przeszkolono 9 osób. Koszt realizacji projektu w 2008 r. wyniósł 187 070,67 zł, w tym dotacja ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 159 010,07 zł.

Zadanie: Prowadzenie polityki osłonowej dla osób zwalnianych z zakładów pracy oraz zagrożonych utratą pracy.

W 2008 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku wpłynęły zawiadomienia z 7 zakładów pracy o zamiarze dokonania zwolnień grupowych, w tym z 5 firm z terenu Białegostoku. Ogółem wypowiedzenia wręczono 418 osobom, z tego 211 osobom w zakładach funkcjonujących na terenie Białegostoku.

Stosownie do skali planowanych zwolnień i ich rozłożenia w czasie wszystkim pracodawcom proponowano:

- spotkania ze zwalnianymi pracownikami na terenie zakładu pracy,
- dyżury pracowników PUP w zakładach wg sporządzonego wspólnie z pracodawcami harmonogramu,
- utworzenie punktu konsultacyjnego.

Wybór odpowiedniej usługi dokonywany był wspólnie z pracodawcami.

W 2008 r. w zakładach funkcjonujących na terenie Białegostoku zorganizowano:

- 17 dyżurów w Spółce „Herbapol Lublin” Oddział w Białymstoku (zwolnienia monitorowane) oraz
- 1 spotkanie w Zakładach Pralniczych FEMINA w Białymstoku.

Pracownicy PUP przekazywali informacje z zakresu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prawach i obowiązkach bezrobotnego, sytuacji na lokalnym rynku pracy, rodzajach ofert zgłaszanych do Urzędu, aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu oraz roli własnej aktywności w podjęciu pracy.

Zadanie: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jako formy aktywizacji lokalnego rynku pracy i narzędzia walki z bezrobociem.

W 2008 r. Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku w ramach wspierania rozwoju przedsiębiorczości zawarł z osobami bezrobotnymi 319 umów w sprawie udzielenia jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej i wydatkował na ten cel 1 975 643 zł. Spośród 319 osób (113 kobiet), które uzyskały w/w wsparcie finansowe i rozpoczęły działalność gospodarczą 221 osób (w tym 82 kobiet) pochodziło z powiatu grodzkiego.

Z analizy zawartych umów, dotyczącej rodzaju podjętej działalności wynika, iż 12% osób uzyskane środki finansowe przeznaczyło na działalność usługową, 86% osób na działalność handlową oraz 2% na uruchomienie produkcji. Ponadto w ramach wspierania rozwoju przedsiębiorczości Powiatowy Urząd Pracy udzielił wsparcia finansowego polegającego na refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia nowo tworzonych miejsc pracy dla bezrobotnych. W ramach tej formy pracę podjęło 148 osób, (w tym 75 kobiet), w tym z powiatu grodzkiego 124 osoby (w tym 65 kobiet).

Pracodawcy otrzymali w ramach tej formy wsparcie finansowe w wysokości 1 772 339,11 zł.

Zadanie: Wspieranie doskonalenia umiejętności pracowników instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, wolontariuszy pracujących z grupami szczególnego ryzyka.

- Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie uczestniczyli w 60 szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje oraz umiejętności zawodowe. Łącznie w szkoleniach udział wzięło 268 pracowników MOPR.
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 wspierał doskonalenie zawodowe swoich pracowników poprzez finansowanie szkoleń, w których uczestniczyło 18 osób.
- Spośród pracowników WPOW „Jedynka” 17 osób uczestniczyło w 10 szkoleniach, 37 osób uczestniczyło w 1 szkoleniu, 2 osoby rozpoczęły szkolenie w roku 2008.
- Pracownicy WPOW „Dwójka” uczestniczyli w 9 szkoleniach; ogółem udział w szkoleniach wzięły 52 osoby.
- 8 pracowników Pogotowia Opiekuńczego uczestniczyło w 3 szkoleniach: „Przemoc domowa – dziecko krzywdzone”, „Systemowa terapia rodzin”, „Trening skutecznego rodzica”.

Zadanie: Budowanie i wspieranie programów mających na celu pobudzenie aktywności osób bezrobotnych, a w szczególności wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku w 2008 r. realizował:

- w okresie od maja do listopada 2008 r. projekt lokalny w ramach programu regionalnego „Kwalifikacje i zatrudnienie”. W ramach podjętych działań aktywizacją objęto 36 osób. Z grupy osób objętych wsparciem:
 - 9 osób (5 osób bez kwalifikacji, 4 osoby po 50 roku życia) otrzymało dotację na podjęcie działalności gospodarczej,
 - 27 osób po 50 roku życia zostało zatrudnionych przez pracodawców w ramach refundacji nowotworzonych stanowisk pracy.Urząd w trakcie realizacji projektu przeprowadził kampanię promocyjną programu publikując ogłoszenia w prasie lokalnej, informujące pracodawców o możliwościach wynikających z przystąpienia do programu. Całkowity koszt projektu wyniósł 500 017,35 zł;
- w okresie lipiec – grudzień 2008 r. w ramach Programu 45/50 projekt pt.: „Życie zaczyna się po pięćdziesiątce”, skierowany do bezrobotnych po 50 roku życia. Z grupy osób objętych wsparciem:
 - 20 osób uczestniczyło w szkoleniach (10 osób – kurs: *sanitariusz*, 5 osób – kurs: *archiwista*, 5 osób – kurs: *pomoc biurowa*);
 - 5 osób odbyło przygotowanie zawodowe w miejscu pracy na stanowisku *sanitariusz*;
 - 6 osób zostało zatrudnionych w ramach refundacji kosztów wyposażenia nowotworzonego stanowiska pracy.Całkowity koszt projektu wyniósł 202 239,43 zł.

Zadanie: Organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych, staży dla młodzieży.

- Prace interwencyjne

W okresie 01.01.-31.12.2008 r. Starosta Powiatu Białostockiego podpisał z 175 pracodawcami 205 umów w sprawie organizacji 247 miejsc pracy w ramach zatrudnienia subsydiowanego.

Ogółem zatrudnienie podjęło 249 osób, w tym 143 kobiety.

W powiecie grodzkim pracę podjęły 152 osoby, w tym 87 kobiet. Spośród osób zatrudnionych 57 osób, w tym 30 kobiet to młodzież do 25 roku życia, natomiast 23 osoby, w tym 19 kobiet stanowią osoby długotrwale bezrobotne, przy czym 45 osób, w tym 22 kobiety to osoby powyżej 50 roku życia.

- Roboty publiczne

W okresie od 01.01.-31.12.2008 r. Starosta Powiatu Białostockiego zawarł 49 umów z 21 organizatorami robót publicznych w sprawie zatrudnienia 211 osób bezrobotnych.

Ogółem w tym okresie w ramach robót publicznych pracę podjęło 227 osób bezrobotnych, w tym 67 kobiet.

Z powiatu grodzkiego zatrudniono 31 osób, w tym 10 kobiet. Spośród zatrudnionych 2 osoby (1 kobieta) to młodzież w wieku do 25 roku życia, 7 osób to bezrobotni mężczyźni powyżej 50 roku życia oraz 21 osób, w tym 9 kobiet, należało do kategorii osób długotrwale bezrobotnych.

Zatrudnieni bezrobotni w ramach robót publicznych wykonywali zadania z zakresu:

- realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- realizacji ustawy o pomocy społecznej,
- zadań inwestycyjnych w gminach np.: budowa mieszkań socjalnych, budowa ulic, prace modernizacyjne w obiektach gminnych, budowa wodociągu, modernizacja obiektów sportowych.

Organizatorzy robót publicznych otrzymali refundacje wynagrodzeń w kwocie 1 302 197, 39 zł.

- Organizacja miejsc odbywania stażu dla bezrobotnej młodzieży

W celu umożliwienia bezrobotnej młodzieży zdobycia praktycznych umiejętności, które są niezbędne do wykonywania pracy na danym stanowisku bądź w zawodzie, Starosta Powiatu Białostockiego zawierał z pracodawcami umowy dotyczące organizacji miejsc odbywania stażu.

W 2008 roku zawarto 788 umów z 578 pracodawcami w sprawie organizacji 1341 miejsc odbywania stażu. Ogółem w w/w okresie staż podjęło 1260 bezrobotnych, w tym 1039 kobiet.

Z powiatu grodzkiego staż podjęło 891 osób, w tym 722 kobiety. Spośród młodzieży odbywającej staż 699 osób, w tym 576 kobiet, to osoby bezrobotne do 25 roku życia oraz 23 osoby, w tym 15 kobiet, to długotrwale bezrobotne.

Na organizację staży dla bezrobotnej młodzieży wydatkowano środki (w formie stypendiów) w wysokości 5 530 557,12 zł.

Zadanie: Dostosowywanie profili kształcenia zawodowego do wymogów rynku pracy.

- Powiatowy Urząd Pracy organizował różnego rodzaju szkolenia zawodowe skierowane m.in. do tych osób, które nie posiadają żadnych kwalifikacji zawodowych bądź utracili zdolność do wykonywania pracy w danym zawodzie lub nie mają szans na uzyskanie zatrudnienia z uwagi na dotychczasowe umiejętności. Uczestnictwo w szkoleniach ma na celu pomoc w dostosowaniu się do zmiennych wymogów rynku pracy, a także zwiększenie mobilności zawodowej. W 2008 r. na szkolenia skierowano ogółem 1 171 osób bezrobotnych i poszukujących pracy z powiatu grodzkiego.
- Wychodząc naprzeciw potrzebom rynku pracy w roku szkolnym 2008/2009 ofertę edukacyjną Miasta Białegostoku wzbogacono o następujące zawody robotnicze i techniczne: kreowanie ubiorów, cieśla, dekarz, technik administracji, technik bezpieczeństwa i higieny pracy, technik organizacji usług gastronomicznych, technik usług kosmetycznych.
- W ramach realizacji projektu systemowego „40+” *Dojrzałość, lojalność, stabilność* MOPR skierował 97 beneficjentów na kursy zawodowe dostosowane do wymogów rynku pracy.

Cel operacyjny: Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadanie: Wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych skorzystały następujące organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie na Rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej,
- Klub Sportu i Turystyki Niewidzących i Słabowidzących,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Klub Amazonki,
- Polski Związek Głuchych,
- Polski Związek Niewidomych,
- Stowarzyszenie Samopomocowe Rady Seniorów Dz. Antoniuk.

W ramach wspierania organizacji pozarządowych na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych w 2008 r. Urząd Miejski w Białymstoku udzielił następujących dotacji:

- Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” - 200 000 zł na realizację zadania *Prowadzenie Ośrodka dla dzieci z porażeniem mózgowym*,
- Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” - 40 000 zł na realizację zadania *Wsparcie dzieci i rodzin wychowujących dzieci z dysfunkcją ruchu*,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski - 5 080 zł na realizację zadania *Cykl integracyjnych spotkań dla osób niewidomych i słabo widzących*,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski - 5 860 zł na realizację zadania *Organizowanie indywidualnej pomocy psychologicznej, grup wsparcia dla osób nowoociemniałych i tracących wzrok z miasta Białegostoku*,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski - 17 000 zł na realizację zadania *Prowadzenie rehabilitacji dzieci i młodzieży niewidomej i słabowidzącej oraz indywidualnych szkoleń z zakresu rehabilitacji podstawowej dla osób niepełnosprawnych wzrokowo z miasta Białystok*,
- Caritas Archidiecezji Białostockiej - 25 000 zł na realizację zadania *Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i obłożnie chorym opieki medycznej, pielęgnacyjnej i rehabilitacyjnej – domowej i stacjonarnej*,
- Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski - 25 000 zł na realizację zadania *Prowadzenie kompleksowej rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz poradnictwo i działania wspierające funkcjonowanie w otoczeniu osób niesłyszących oraz rodzin z osobą niesłyszącą w formie zajęć indywidualnych i grupowych*,
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie „AKTYWNI” - 13 600 zł na realizację zadania *Teatr ruchu jako forma rehabilitacji osób niepełnosprawnych*,
- Białostockie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera - 4 600 zł na realizację zadania *Propagowanie wiedzy o chorobie Alzheimera*,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Działalności Muzycznej - 3 000 zł na realizację zadania *Koncerty charytatywne na rzecz dzieci niepełnosprawnych z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka*,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski „Jeden Świat” - 7 400 zł na realizację zadania *Działalność samopomocowa, organizacja terapeutycznych grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin*,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski „Jeden Świat” - 7 810 zł na realizację zadania *Działalność w zakresie aktywizacji społecznej, aktywizacji integrującej środowisko osób niepełnosprawnych*,
- Towarzystwo Amicus - 16 920 zł na realizację zadania *Rozwijanie umiejętności przez aktywne działania osób niepełnosprawnych i ich rodzin, a także integracja środowisk osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych*,
- Stowarzyszenie „My dla innych” w wys. 4 000 zł na realizację zadania *Prowadzenie klubu dla osób niepełnosprawnych*,
- Polskie Stowarzyszenie Walki z Kalectwem Zarząd Oddziału w Białymstoku - 15 340 zł na realizację zadania *Rehabilitacja dzieci i młodzieży metodą hipoterapii*,
- Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka - 2 840 zł na realizację zadania *Impreza sportowo-integracyjna dla dzieci niepełnosprawnych*,
- Stowarzyszenie Samopomocowe „Radość” Dzielnicy Dziesięciny II - 3 000 zł na realizację zadania *Działalność integracyjna na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych*,
- Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Społecznych „ALPI” - 40 000 zł na realizację zadania *Prowadzenie integracyjnego Klubu dla osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim i umiarkowanym*,
- Spółdzielnia SNB - 32 776,80 zł na realizację zadania *Dofinansowanie działalności warsztatu terapii zajęciowej*,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Jard” - 44 713,88 zł na realizację zadania *Dofinansowanie działalności warsztatu terapii zajęciowej*,
- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej - 44 713,88 zł na realizację zadania *Dofinansowanie działalności warsztatu terapii zajęciowej*,
- AC Spółka Akcyjna - 52 167,40 zł na realizację zadania *Dofinansowanie działalności warsztatu terapii zajęciowej*,
- Starostwo Powiatowe - 20 866,60 zł na realizację zadania *Dofinansowanie terapii zajęciowej mieszkańców Białegostoku w warsztacie na terenie powiatu białostockiego*.

Zadanie: Współpraca z PFRON w zakresie realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2008 r. realizował „Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2003-2008”. W 2008 r. programem objęto 5 542 osób i wydatkowano na ten cel kwotę 4 509 378 zł.

- W 2008 r. Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku zrealizował następujące zadania sfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:
 - 11 osobom niepełnosprawnym przyznano jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, na łączną kwotę 406 920 zł;
 - zrealizowano 35 umów dotyczących zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osobie niepełnosprawnej na kwotę 1 414 558,92zł;
 - podpisano z pracodawcą 1 umowę dotyczącą zwrotu kosztów wynagrodzenia osoby niepełnosprawnej oraz składek na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia na łączną kwotę 15 815,16zł;
 - w ramach programu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – „Wyrównywania różnic między regionami” w obszarze D Miasto Białystok podpisało Umowę na kwotę 114 014 zł z przeznaczeniem na zakup dwóch 9-miejscowych mikrobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

Zadanie: Wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez usługi dopasowane do ich potrzeb.

W ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie:

- Dział Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych MOPR m. in.:
 - prowadził sprawy dotyczące dofinansowania ze środków PFRON oraz działalności warsztatów terapii zajęciowej;
 - udzielał osobom niepełnosprawnym specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, prawnego;
- Środowiskowy Dom Samopomocy kontynuował działalność 7 pracowni. Na koniec grudnia 2008 r. objętych opieką było 50 osób, w tym: 11 z chorobą psychiczną i 39 osób z upośledzeniem umysłowym. W ciągu roku ubyły 2 osoby, przybyło 6. Jedna osoba podjęła pracę, 1 osoba została objęta opieką w warsztatach terapii zajęciowej; ponadto prowadzone były treningi wspomagające przeznaczone dla osób, które opuściły ŚDS;
- Zespół Pracowników Socjalnych Nr 9 informował osoby niepełnosprawne o możliwościach podjęcia przez nie pracy, współuczestniczył w zapewnieniu bezpłatnych posiłków, odzieży, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

W 2008 r. Departament Spraw Społecznych UM w Białymstoku realizował następujące zadania na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych:

- był współorganizatorem ferii zimowych dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie, partycypował w kosztach związanych z zatrudnieniem oligofrenopedagogów do prowadzenia zajęć oraz zakupie materiałów plastycznych,
- był współorganizatorem VI Marszu Godności Osób Niepełnosprawnych oraz festynu, które odbyły się w dniu 6 maja 2008 r.;
- finansował obchody Integracyjnego Dnia Dziecka, które odbyły się 1 czerwca na placu przed Teatrem Dramatycznym im. A. Węgierki;
- w dniach 11-13 czerwca 2008 r. dzięki wsparciu Departamentu Spraw Społecznych miał miejsc Zlot Drużyn Nieprzetartego Szlaku, których członkami są dzieci i młodzież z lekkim i umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego;
- w okresie wakacyjnym mając na uwadze potrzeby dzieci niepełnosprawnych pozostających w mieście zorganizowano zajęcia integracyjne:
 - dla dzieci upośledzonych w placówkach szkolnictwa specjalnego,
 - plenerowe, prowadzone przez harcerzy pod opieką oligofrenopedaoga.
- W związku z obchodami w 2008 r. Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych podjęto następujące działania :
 - w dniu 29.11.2008 r. w Galerii „Białej” w Białymstoku odbył się przegląd twórczości niepełnosprawnych mieszkańców Białegostoku oraz wystawa ich prac. Na scenie wystąpili podopieczni Polskiego Związku Niewidomych, warsztatów terapii zajęciowej oraz placówek kształcenia specjalnego. Zaprezentowano również pokaz możliwości Psia Pracującego;
 - dnia 3 grudnia 2008 r. w holu Urzędu Miejskiego przy ul. Słonimskiej 1 nastąpiło otwarcie wystawy fotograficznej pt. "Po prostu bądź..." niepełnosprawnego pracownika Departamentu Spraw Społecznych - Adama Kujawy. Jednocześnie wolontariusze oraz Asystenci Osób Niepełnosprawnych rozdawali ulotki mówiące o tym jak traktować osoby z dysfunkcjami;
 - w dniu 5 grudnia 2008 r. w Hotelu Gołębiowski odbyła się impreza mikołajkowa dla dzieci i młodzieży ze szkół specjalnych, warsztatów terapii zajęciowej oraz Środowiskowego Domu Samopomocy.

W 2008 r. Powiatowy Urząd Pracy skierował na szkolenia ogółem 108 osób niepełnosprawnych, w tym z powiatu grodzkiego 92.

CEL STRATEGICZNY:

III. WZMACNIANIE POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI MIASTA, JEJ INSTYTUCJI I ZASOBÓW

Cel operacyjny: Przygotowywanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w społeczności lokalnej.

Zadanie: Włączanie dzieci i młodzieży w działania na rzecz własnego środowiska i innych potrzebujących osób.

W lutym 2008 r. w Publicznym Gimnazjum Nr 6 odbyła się uroczystość rozstrzygnięcia konkursu na logo „Miejsca przyjaznego osobom niepełnosprawnym”. W konkursie udział wzięli uczniowie białostockich szkół podstawowych i gimnazjów oraz szkół licealnych.

Ponadto dzieci i młodzież z Białegostoku brały udział w Siódmym Marszu Godności Osób Niepełnosprawnych oraz w corocznej Majówce Integracyjnej w Parku Zwierzynieckim.

Zadanie realizowano także poprzez:

- organizowanie zbiórek środków finansowych w ramach akcji: „Góra grosza”, organizację kiermaszów szkolnych, z których dochód przeznaczony był na białostockie domy dziecka, schronisko dla zwierząt, zbiórka zabawek dla dzieci,
- akcję Krwiodawstwa,
- działanie szkolnych kół wolontariatu przy PCK, „Caritas”.

Zadanie: Rozwijanie idei wolontariatu i wylawianie liderów.

- W roku 2008 po raz trzynasty został zorganizowany Samorządowy Konkurs Nastolatków „Ośmiu wspaniałych” promujący wolontariat oraz postawy prospołeczne wśród młodzieży.
- Idea wolontariatu była również rozwijana na terenie miasta poprzez:
 - realizację programów „Starszy Brat, Starsza Siostra”, „Góra grosza”, organizację kiermaszów szkolnych, z których dochód przeznaczony był na białostockie domy dziecka oraz schronisko dla zwierząt,
 - działalność Szkolnych Kół „Caritas”, które podejmowały różnorodne inicjatywy na terenie szkół, parafii i miasta; m.in. pracowały w domach dziecka „Dobry Pasterz” i WPOW „Dwójka”, w Klubie Pacjenta „Przystań” oraz organizowały akcje charytatywne na rzecz potrzebujących (np. XI LO),
 - działalność w szkołach Klubów PCK (m.in. współpraca ze Stacją Krwiodawstwa w Białymstoku – akcja krwiodawstwa zorganizowana na terenie szkoły, udział uczniów w kwestach, z których dochód był przeznaczony na pomoc rodzinom będącym pod opieką PCK).
- W ramach współpracy WPOW „Jedynka” z Centrum Wolontariatu oraz Duszpasterstwem Akademickim do pracy w placówce skierowano wolontariuszy, którzy będąc wsparciem wychowawców w realizacji programu placówki, przygotowywali się jednocześnie do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
- Systematyczną pracę z wolontariatem na terenie placówki prowadziła WPOW „Dwójka” m.in. poprzez organizację dwóch szkoleń dla młodzieży, która zgłosiła chęć zostania wolontariuszem w w/w placówce:
 - 1) prowadzone przez pracowników Fundacji Edukacji i Twórczości wg programu „Starszy brat, starsza siostra”,
 - 2) przeprowadzone przez psychologa i terapeutę placówki „Przyjaciół dziecka”.

Ponadto WPOW „Dwójka” pozostaje w ścisłym kontakcie z wolontariuszami i ich nauczycielami z różnych szkół ponadgimnazjalnych, ze studentami różnych uczelni (m.in. Uniwersytetu w Białymstoku, Politechniki Białostockiej, Kolegium Nauczycielskiego w Białymstoku, Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki) oraz młodzieżą z różnych stowarzyszeń i organizacji np. „Caritas” Akademika. Wspiera także młodzież szkolną odbywającą szkolenia informacyjne z okazji tzw. Dnia Przedsiębiorczości.

W roku 2008 podpisano ponad 40 porozumień z pełnoletnimi wolontariuszami, którzy zaoferowali swoją pomoc w placówce. Pomoc ta polegała w szczególności na organizowaniu wychowankom różnych uroczystości, wyjść na zewnątrz, pomocy w odrabianiu zaległości w nauce, zabawie i uczeniu mowy najmłodszych wychowanków.

Zadanie: Rozwijanie i wzmacnianie w dzieciach i młodzieży postaw proobywatelskich.

- W 2008 r. w Białymstoku funkcjonowała Młodzieżowa Rada Miejska działająca na podstawie art. 5b ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwały Nr XIX/197/07 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 26 listopada 2007 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miejskiej w Białymstoku i nadania jej statutu. Jest ona apolitycznym organem samorządowym młodzieży, zamieszkałej na terenie Miasta Białegostoku i uczącej się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych mających siedzibę na obszarze Miasta Białegostoku i liczy 28 radnych. Podstawą działania Młodzieżowej Rady jest praca społeczna radnych, wykonywana nieodpłatnie.
- Młodzież szkolna uczestniczyła w uroczystościach o charakterze patriotycznym takich jak Marsz Żywych Pamięci Polskiego Sybiru czy Święto Flagi.

Zadanie: Kształtowanie świadomości młodzieży i jej postaw na dziedzictwo kulturowe innych społeczności, mniejszości narodowych, uchodźców itp.

Szkoła Podstawowa nr 12 w Białymstoku po raz drugi w roku szkolnym 2008/2009 zorganizowała Festiwal Kultur, podczas którego młodzież miała możliwość poznania kultur: czecheńskiej, białoruskiej, ukraińskiej, rosyjskiej, romskiej i podlaskiej. Przybliżając kulturę artystyczną każdego narodu uczniowie uczyli się tolerancji oraz poznawali bogate dziedzictwo kulturowe innych społeczności i mniejszości narodowych.

Zadanie: Szkolenie nauczycieli, terapeutów, a także liderów młodzieżowych mających na celu kształcenie umiejętności wykorzystywania dobrych przykładów.

W grudniu 2008 r. w Szkole Podstawowej Nr 49 w Białymstoku odbyła się kolejna edycja konferencji z cyklu „Odkrywanie zasobów energii dzieci i młodzieży na rzecz dobra zdrowia i piękna” pod tytułem „Uczeń wyzwaniem dla współczesnej edukacji”. Podjęto systemowe działania zmierzające do realizacji wypracowanych wyników konferencji w postaci potrzeby:

- ustawicznego doceniania wagi i rangi problematyki dostrzegania, a następnie pomocy i wsparcia w zakresie odkrywania i rozwijania uzdolnień oraz zainteresowań każdego dziecka, ucznia i słuchacza przez każdego z nauczycieli, wychowawców i rodziców,
- określenia psychologicznych i socjologicznych aspektów funkcjonowania osób uzdolnionych, a następnie opracowanie i upowszechnienie sposobów postępowania w zakresie odkrywania i rozwijania uzdolnień dzieci, młodzieży szkolnej i słuchaczy szkół dla dorosłych oraz opieki nad nimi poprzez:
- szkolenie prowadzone przez specjalistów nt. „Jak dostrzec talent i jak go wspierać?” połączone z kształceniem wrażliwości na każde dziecko, ucznia i słuchacza, dedykowane kadrze kierowniczej szkół oraz trenerom szkoleń rad pedagogicznych – pedagogom i psychologom Centrum Edukacji Nauczycieli, Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego, placówek pedagogiczno-psychologicznych Miasta i Powiatu Białostockiego,
- szkolenia w ww. zakresie rad pedagogicznych szkół i placówek Miasta Białegostoku,
- doskonalenia wiedzy i umiejętności kadry pedagogicznej szkół w ramach kursów organizowanych w ww. zakresie przez MODM i CEN,
- wzmożone wspieranie wychowawców dzieci i uczniów każdej szkoły przez pracowników poradni psychologiczno - pedagogicznych, wizytatorów kuratorium oświaty, doradców metodycznych MODM, w ramach doskonalenia rad pedagogicznych.

Cel operacyjny: Autokreacja i samorealizacja najstarszego pokolenia.

Zadanie: Wspieranie różnorodnych form twórczości.

- *Wspieranie działalności i rozszerzanie oferty oraz bazy istniejących stowarzyszeń*

W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Działania na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Stowarzyszenie Samopomocowe Orchidea - 4 600 zł,
- Stowarzyszenie Samopomocowe Radość Dzielnicy Dziesięciny II - 13 582 zł,
- Stowarzyszenie Samopomocowe Rada Seniorów dz. Antoniuk - 11 818 zł.

- Stwarzanie warunków do rozwoju wymiany międzypokoleniowej, budowanie poczucia solidaryzmu międzypokoleniowego.
 - W 2008 roku w strukturze MOPR kontynuował swoją działalność Klub Seniora mieszczący się przy ul. Białej 13/33, którego głównym celem było udzielanie pomocy Seniorom, aktywizowanie społeczności osób starszych i społeczności lokalnej do działań wspierających ludzi starszych.
 - W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej 9 w Białymstoku organizowano:
 - spotkania integracyjne z młodzieżą i mieszkańcami innych placówek (przedszkola, szkoły, stowarzyszenia, osiedlowe kluby seniorów, inne domy pomocy społecznej);
 - spotkania integracyjne z rodzinami mieszkańców;
 - cykliczne imprezy kulturalno – oświatowe (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Powitanie wiosny, Pożegnanie lata, Dzień Seniora, Andrzejki, Wigilia).

Ponadto DPS przy ul. Świerkowej nawiązywał kontakty ze środowiskiem zewnętrznym poprzez współpracę z młodzieżą w ramach praktyk studenckich i wolontariatu.

 - W ramach działalności Uniwersytetu III Wieku odbywały się zajęcia edukacyjne (m.in. nauka języków obcych), gimnastyczne oraz rozwijające pasje i zainteresowania seniorów.

- Otwarcie placówek całodobowego pobytu na potrzeby lokalne.
 - W ramach Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej funkcjonował oddział dla osób przewlekle psychicznie chorych na 30 miejsc znajdujący się w filii w Bobrowej. Na oddział ten są kierowane osoby przewlekle psychicznie chore na podstawie postanowień sądu. Oddział świadczy usługi w zakresie potrzeb bytowych, zdrowotnych, opiekuńczych i wspomagających całodobowo.
 - W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej kontynuował działalność oddział dziennego pobytu dla osób z chorobą Alzheimera. Z dziennego pobytu korzystają osoby pełnoletnie (zwykle w podeszłym wieku), w oparciu o skierowanie lekarza specjalisty. Oddział realizuje swoje zadania poprzez zapewnienie miejsca przebywania mieszkańców w godzinach od 7.00 do 17.00 w dniach roboczych oraz 2 posiłków dziennie. Ponadto zapewnia się opiekę lekarską i pielęgniarstwa oraz udziela się pomocy w podstawowych czynnościach życiowych. Wspomaga się chorych poprzez ich udział w terapii zajęciowej, muzykoterapii, ergoterapii, arteterapii, kinezyterapii i dogoterapii. Pomaga się w podnoszeniu sprawności i aktywności psychicznej i fizycznej.

- Wspieranie organizowania wypoczynku i zajęć sportowych dla osób w podeszłym wieku.
 - Działający w strukturach MOPR Zespół Pracowników Socjalnych Nr 12 ds. aktywnej integracji osób starszych realizował zadanie m.in. poprzez:
 - organizowanie wycieczek (m.in. wyjazd do muzeum w Supraślu, jednodniowe wycieczki do Czarnej Białostockiej, Myszyńca, Ciechanowca, Zalesia, Kazimierza Dolnego, Suraża i okolic, wycieczka Szlakiem Rękodzieła Ludowego),
 - zorganizowanie Ogólnomiejskiego Dnia Seniora pod patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku,
 - organizowanie wczasów na działkach w czerwcu i sierpniu,
 - organizowaniu imprez plenerowych, m.in. „Pożegnanie Lata”,
 - organizowanie cyklicznych zajęć tanecznych,
 - funkcjonowanie kącika prasowego,
 - funkcjonowanie kawiarenki internetowej.
 - Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej realizował zadanie poprzez:
 - organizowanie wycieczek i pielgrzymek,
 - organizowanie turniejów rekreacyjno-sportowych,
 - wyjścia do kina i filharmonii,
 - zajęcia biblioteczne (Kącik Literacki),
 - udział mieszkańców DPS w corocznym Plenerze Malarskim i Przeglądach Zespołów Artystycznych (Zespół „Świerki”),
 - udział w terapii zajęciowej (pracownia plastyczna, pracownia gospodarstwa domowego, zespół muzyczny „Świerki”, kółko literackie, kółko sportowo-rekreacyjne),
 - podnoszenie sprawności i aktywizowanie mieszkańców (spacery, gimnastyka na wesoło, zajęcia sportowe na powietrzu, zajęcia na oddziale rehabilitacji – hydroterapia, gabinet usprawniania leczniczego, ciepłolecznictwo).

CEL STRATEGICZNY:

IV. ROZWIJANIE POTRZEB AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNYM – SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE, PARTYCYPACJA SPOŁECZNA.

Cel operacyjny: Tworzenie warunków do partnerstwa i budowania zrębów społeczeństwa obywatelskiego.

Zadanie: Wspieranie i finansowanie inicjatyw obywatelskich.

Powyższy cel zrealizowano poprzez:

- rozwijanie współpracy szkół i placówek oświatowych z organizacjami pozarządowymi,
- organizowanie szkoleń, warsztatów dla przedstawicieli samorządów szkolnych, dotyczących kształcenia umiejętności właściwego postępowania oraz rozbudowy samorządności szkolnej,
- dofinansowanie inicjatyw szkolnych, tj.: konkursy, imprezy, uroczystości, wycieczki szkolne,
- stworzenie warunków do rozwoju samorządności mieszkańców DPS.

Zadanie: Rozwój współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym i publicznym.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w celu pełnego zaspokojenia potrzeb socjalnych i realizacji ustawowych zadań, mógł liczyć na współpracę i zaangażowanie różnych instytucji, organizacji pozarządowych, szkół, Kościoła Katolickiego i innych kościołów oraz władz lokalnych. Pracownicy socjalni współpracowali z działającymi w mieście instytucjami i organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy.
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej współpracował z organizacjami pozarządowymi: Stowarzyszeniem Osób Samotnych i Samotnych Niepełnosprawnych „Nadzieja”, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Chorym na Stwardnienie Rozsiane i Kołem Sybiraków Nr 14.

Zadanie: Promocja programów służących budowaniu odpowiedzialności młodego pokolenia poprzez zdolność właściwego reagowania na wyzwania życia.

Od roku 2001 przy Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku działa Stowarzyszenie Wolontariatu Międzypokoleniowego. W nazwie stowarzyszenia podkreślono międzypokoleniowy charakter wolontariatu, aby zwrócić uwagę na konieczność wyjścia poza potrzeby i interesy jednego pokolenia, oraz na korzyści płynące ze współpracy osób należących do różnych generacji działających na rzecz osób różniących się wiekiem, potrzebami i możliwościami pracy społecznej.

SWM w ramach konkursu Pracownia Działań Lokalnych programu grantowego Ligi Odpowiedzialnego Biznesu realizuje projekt: „Dzieląc się z Innymi”, którego celem jest upowszechnianie wiedzy na temat filantropii, odpowiedzialnego biznesu i wolontariatu. Projekt stanowi kontynuację programu edukacyjno-wychowawczego: „Dając cząstkę siebie Innym” realizowanego przez Stowarzyszenie Wolontariatu Międzypokoleniowego. Celem tego programu jest rozwijanie umiejętności społecznych w zakresie planowania i organizacji działań wolontariackich na rzecz osób potrzebujących wsparcia w środowisku lokalnym.